

**KIR. KÖZJEGYZŐK
KÖZLÖNYE**

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével.)

BUDAPEST 1934.
Held János könyvnyomdája, II., Mecset-utca 8. Telefon: 53—6—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő : FEKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekkszámája: 41.951.

A nemzetközi jogi egyesület XXXVII. konferenciája.

A nemzetközi érdeklődés középpontjába került ismét — szeptember havának elején néhány napig — a trianoni „szerződés” kegyetlen és igazságtalan diktatuma alapján területeinek javarésztől, minden jelentősebb életeszközétől barbár módon megfosztott Csonkamagyarország. Ezuttal a világ jogászai, a legtekintélyesebb jogászi testület, a nemzetközi jogi egyesület tartotta kongresszusát, immár másodízben Magyarországon. A magas célok felé törekvő egyesület legfőbb hivatása, hogy a nemzetközi jogot a nemzetközi igazság komoly tényezőjévé avassa, hogy az államok egymás között való viszonyából kiküszöbölje az anarchiát, a sok millió éves ökoljogot, elnyomja a fegyverek brutalitását s azok helyébe a jogok kölcsönös tiszteletét és megbecsülését s a népek kölcsönös harmonikus egyetértését ültesse.”

Ezek között a fenkölt célok és Magyarország jelenlegi helyzete között valami súlyos disszonancia mutatkozik. A jog általános fogalmával és eszméjével valahogyan sehogysem hozható logikai kapcsolatba az, hogy a háborús, de végeredményben mégis nemzetközi jogra hivatkozással tönkretették ezt a nagyra hivatott, komoly kulturális értéket reprezentáló országot.

Elismerjük, hogy kissé kényes s nem minden pikantériát nélkülöző dolog lett volna ennek a kérdésnek nyílt napirendre tűzése. A súlyos diszharmonianak azonban a tiszteletre méltó

A nemzetközi jogi egyesület XXXVIII. konferenciája.

A Corpus Juris 350 éves. A debreceni kamara közgyűlése.

Dr Mártonffy Bogdán: Az örökösödési per bírósága a hagyatéki bíróság mellőzésével foganatosíthatja-e az általa hozott jogerős ítéletet, jogerős birói egyezséget?

Közlemények.

Kinevezés.

Kamaraközi értekezlet.

A nyugdíjintézeti állandó döntőbíróóság.

A szegedi kamara közgyűlése

Az országos egyesület központi bizottságának ülése.

A budapesti kamara közleményei.

A díjmentes hagyatékok értékhatára.

Közjegyzői okiratok készítése írógépen.

A hagyatéki tárgyalások nyilvánossága.

Leltározás elrendelése, foganatosítása, amikor az örökösök ezt a pénzügyi hatóságnál kérik.

A jegyzői magánmunkálatok galériája.

Utlevél kiállítási díjak újabb szabályozása.

Lakcímtudakolások.

Felhívás.

Kihirdetett törvények.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Jogélet „Szlovenszkón”

Jogtudományi Közlöny.

Notariatszeitung.

Magyar Jogi Szemle.

Notariatszeitung.

Polgári Jog.

Magyar Törvénykezés.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Különböző jogesetek a közvetlen közjegyzői gyakorlat köréből.

Illetékjog.

Szerkesztői üzenetek.

egyesület konferenciájával kapcsolatosan valahogyan ki kellett ütköznie. Igaz örömmel és őszinte megnyugvással kell megállapítanunk, hogy ezzel a nemzettel történt súlyos igazságtalanság éppen a magyar igazságügyi kormányzat vezetőjének, *Lázár Andor* igazságügyminiszternek a kongresszuson tartott, egyébként is nagyértékű, emelkedett nivójú üdvözlő beszédjéből olyan disztíngvált s előkelő formában csendült ki, amely érzékenységet távolról sem sértett s amellet azonban közfigyelemre méltó, komoly, meggondolt s öntudatos államférfiúi megnyilatkozás volt.

Hangot adott még a nemzetközi jog illusztris művelői részére ennek a súlyos nemzetközi jogfosztásról a békés revíziós magyar politika egyik kiváló sajtóorgánuma a *Pesti Hirlap*, amely a konferencia tagjai részére angol, francia és német nyelven külön kiadásokat készített s ezeket a lappéldányokat kézbesítette a konferencia befejezése után az összes külföldi tagoknak. Ebben a külön kiadásban „Nemzetközi jog — nemzetközi igazság” címen vezető cikk jelent meg, amely részletesen foglalkozik a trianoni szerződés kártételeivel és igazságtalanságaival s a cikk józan okfejtéseinek konkluziója a következő: „A kicsiny és fegyvereitől megfosztott Magyarország a maga igazsága mellett kitart, mert bízik az emberiség lelkiismeretében, bízik azokban az ideálokban, amelyeket az Önök tiszteletreméltó egyesülete igyekszik szolgálni. Kérjük, vizsgálják meg Magyarország igazságharcát a komoly tudósokat kötelező alaposággal, mert meggyőződésünk szerint ez a probléma összefügg az egyesület kitűzött céljaival. Meg merjük kockáztatni ezt az állítást: a nemzetközi jogból nem lehet nemzetközi igazság komoly alapja addig, amíg Európa népei nem találják meg az utat a magyar nemzet ellen elkövetett igazságtalanság jóvátételére.”

* * *

A konferencia megnyitó ülését szeptember 6-án tartotta meg a tudományos Akadémia disztermében. Az ülésen a magyar társadalom előkelőségei, a magyar elméleti és gyakorlati jogászság közül igen számosan jelentek meg. A magyar közjegyzői kar képviselőjében *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag, az országos egyesület és a budapesti kamara elnöke vezetése mellett több közjegyző vett részt. Az ülést lord *Blanesburgh*, a konferencia eddigi elnöke nyitotta meg s mindjárt *Lázár Andor* dr. igazságügyminiszternek adta át a szót. Az állandó érdeklődéssel

hallgatott, komoly és magas jogászi gondolatokat tömör formában reprezentáló s minden vonatkozásaiban kiemelkedő értékű, angol nyelven tartott üdvözlő beszédet magyar szövegben az alábbiakban szó szerint közöljük.

„Talán nem túlzás, ha azt mondom, hogy a nemzetközi jog tudós művelői az emberiség nagy családjának tanítómesterei, az ellentétek preventív kiküszöbölésének és a felmerült ellentétek békés elintézésének bölcs és hívő munkásai. Összejövetelük öröm és kitüntetés annak az országnak, ahol ülésüket tartják, tanácskozásaik eredménye pedig — hiszem, hogy a nemzetek békés együttműködésének új útjait, új lehetőségeit fogja megmutatni.

Mindenki, aki valamely nemzet életének bármilyen vonatkozásban vezetője és mint ilyen, szolgálni akarja nemzetének érdekeit, sohasem tévesztheti szem elől, hogy a nemzetek részei az egész emberi társadalomnak, létük fejlődésük nem független az egész emberi társadalom többi részének: az egyéb nemzeteknek a lététől, — fejlődésétől.

Nem tévesztheti el szem előtt az egész emberi társadalom egymásra utaltságának minden ezzel ellenkező törekvését legyőző hatalmas gondolatát. Nem feledheti el, hogy amint az egyes nemzetek is organikus életet élnek, éppúgy az egész emberi társadalom is élő organizmus, melyben az egyes tagokat érő seb, vagy betegség sokszor legyöngíti, elpusztítja a másik tagot is.

Nem feledheti el, hogy az egymásra utaltság ténye az altruizmusnak is nevezhető józan egoizmus alapján egymás segítségét, egymás támogatását írja elő mindnyájunknak — saját érdekünkben is — nem pedig a *bellum omnium contra omnes*-t.

Nem feledheti el, hogy ha a nemzetek gazdasági, kulturális, jogi, művészeti, sport és egyéb téren egymással érintkeznek, egymást megismerik. A megismerést megértés követi, a megértésnek pedig van egy különös varázshatása, amit a francia úgy fejez ki, hogy *tout comprendre c'est tout pardonner*.

Bármily vonatkozásban legyen is valaki vezető szerepben, vigyáznia kell, hogy pillanatnyilag előnyomuló érdekek felhője el ne homályosítsa tisztán látását, vigyáznia kell, hogy pillanatnyi látszólagos előnyök ked-

véért fel ne áldozzon állandó értékeket, sebet ne üssön gazdasági vagy jogi principiumokon. Ne felejtse el soha, hogy a természet, a hegyek, a folyók, a föld s a tenger megszabják az emberek gazdasági, kulturális stb. lehetőségeit, s a maguk lassú, de állandó s így ellenállhatatlan erejével sokkal hatalmasabbak, mint a velük ellentétben álló emberi parancsszó, még ha az emberi parancs a parancs legmagasabb formájában törvényben, vagy nemzetközi szerződésben jelentkezik is.

Ismétlem, ne felejtsük el, hogy a nemzetek és egyesek nagyobb jólétre, magasabb igények könnyebb kielégítésére csak az egymásra utaltság konzekvenciáinak a bölcs levonása és gyakorlati megvalósítása útján juthatnak el, nem pedig az egymás megismerését megakadályozó elzárkózás, a szükségletek kielégítését megnehezítő gazdasági autarhia, és a saját házát a szomszéd házának felgyújtásával védő u. n. politika útján.

A nemzeti célok eléréséért folytatott küzdelmet is számvetésnek kell megelőznie, mikor is az államférfi kell, hogy megvizsgálja későbbi katasztrófák, vagy csalódások elkerülése érdekében, vajjon nemzetének képességei egyensúlyban vannak-e a nemzeti ambíciókkal. — A nemzetek gazdasági küzdelmében az igények és lehetőségek egyensúlya adhatja csak meg a gazdasági élet zavartalan menetét, — az ezzel az elvvel ellenkező politika előbb utóbb csődöt mond. Bármennyire is képes legyen valamely nemzet nagy célok érdekében heroikus lemondásra, mégis: az állami parancsszóval, a világgazdasági lehetőségekkel szemben rákényszerített lemondást hosszú időn át az emberiség nem képes sokáig tűrni.

Régi igazság, hogy a jogász agya logikus gondolkodásra, a konzekvenciák előre látására és az életjelenségek szintetikus felfogására és értékelésére van berendezve.

Nem tudom, nem szorult-e a mai korszak gazdasági és egyéb irányításában háttérbe ez a jogász elme és nem egyik oka ez is a mai gazdasági logikátlanságnak és chaosnak. — Vajjon nem hiányzik-e Európa s a világ életében ez a jogász elme, amely észreveszi a konfliktusok lehetőségét, mielőtt azok kitörnének s igyekszik az emberiség életének a normáit előre olyan módon megszabni, hogy ilyen konfliktusok ne is törhessenek ki.

Ha nem is osztjuk Spengler pessimizmusát, amely könyvének címében „Untergang des Abendlandes” is megnyilatkozik, mégis meg kell állapítanunk, hogy a nyugat emberisége sokat vétkezett önmaga ellen, mikor megtagadta az egymásra utaltság elvét, és kis és nagy nemzetek egymás segítése helyett az elzárkózás és a fel-fuvalkodott autarhia megvalósítani akarásával gyöngítik saját életük fáját.

Az International Law Association konferenciájának mai megnyitó ülésén talán ezek a gondolatok, amelyeknek itt kifejezést adtam, úgy tünnek fel, mintha kissé kívül esnének az egyesület működésének tudományos körén.

Azt hiszem azonban, hogy a tudomány, amely mindig elől jár az életben és világító fáklyával mutatja az utat — hiszem, ez a Magyar Tudományos Akadémia címere is — a nemzetközi életben, a nemzetközi jog principiumainak vizsgálata és felállítása során kell, hogy azokat a gondolatokat, amelyeknek kifejezést adtam, sohase tévessze szem elől, ha maradandó s az emberiségre üdvös munkát akar alkotni.

Magyarország főméltóságú Kormányzójának, s a magyar kormánynak a nevében és megbízásából igaz örömmel, nyíltszívű vendégszerető meleg magyar barátsággal üdvözlöm az International Law Assotiation 1934. évi konferenciáját annak minden tagját, s kívánom, hogy a konferencia működése az emberiség életére áldásthozó legyen.”

Lord *Blanesburgh* elnök hálás szavakkal köszönte meg a miniszter nagyhatású üdvözlő beszédét, majd kifejtette, hogy az egyesület legfőbb feladata a jövőben is a béke és az igazság uralmának biztosítása marad. A konferencia új elnökévé ezután *Osvald* István kuriai másodelnököt választották meg, aki nagy tetszéssel fogadott székfoglaló beszédet tartott, amelynek befejező részében megállapította, hogy az izoláltság, amely a gazdasági életet az egész világon jellemzi, jelentős hátrányokat jelent egyben az egész világ részére. A nemzetközi jogi egyesület működésében a politikai nehézségeken felül emelkedik s erről a magaslatról törekszik a nemzetközi élet és érintkezés akadályait elhárítani. Az elnöki székfoglaló után még számos üdvözlő beszéd hangzott el, majd megkezdődtek

a konferencia érdemleges tanácskozásai, amelyek négy napon át tartottak.

A konferencia tárgyai voltak: 1. Nemzetközi bíróságok magánjogi kérdések elintézésére. 2. Védjegyek oltalma. 3. Döntőbírósi záradék mintája. 4. Aranyban és idegen pénznemben teljesítendő fizetések. 5. A Briand-Kellog egyezmény hatása a nemzetközi jogra. 6. A fizetésektelenségi jog. 7. A karteljog. 8. Férjes nők állampolgársága. Az egyes kérdéseket külön magyar albizottságok is tárgyalták, amelyeknek vezetői voltak: Szladits Károly, Király Ferenc, Meszlényi Artur, Posch Gyula, Faluhelyi Ferenc, Auer Pál és Uhrbach Lajos.

Sajnálattal kell ehelyütt megemlékeznünk arról, hogy a magyar közjegyzői kar a konferencia érdemleges munkájában nem szerepelt s hogy a napirenden sem volt közjegyzői vonatkozású kérdés. Egyrészt a magyar közjegyzői kar sok kiváló reprezentánsa munkájának pozitív hasznát látta volna a konferencia s másrészt sok olyan speciális közjegyzői vonatkozású kérdés van, amely általános jogszolgáltatási érdekből nemzetközi jogi elintézést igényelne. Hiszen maga a közjegyzőség a középkorban, különösen a XIV., XV. században bizonyos egyöntetű szervezetben és hatáskörrel működő nemzetközi intézmény volt, nem is szólva arról, hogy az u. n. császári közjegyzők megbízatása általános volt, azok bárhol működtek s okirataiknak bizonyító erejét majdnem minden európai államban elismerték. Hogy másra ne hivatkozzunk, az általános jogszolgáltatás részére felbecsülhetetlen előnyt jelentene a közjegyzői okiratok alakai kellékei és végrehajthatósága nemzetközi szabályozásának kérdése. Remélhetőleg a jogi egyesület napirendjére ezek a kérdések esetleg közvetlenül magyar kezdeményezésre rövidesen reá kerülnek.

Meg kell emlékeznünk még arról, hogy a konferencia tagjainak tiszteletére a budapesti ügyvédi kamara és az országos ügyvéd szövetség szeptember 7. napján a kamara dísztermében együttes díszülést tartott. Az ülést Papp József dr. kamarai elnök francia nyelven tartott beszédben nyitotta meg, majd Kövess Béla dr. elnök helyettes ugyanacsak francia nyelven tartott beszédben ismertette a magyar ügyvédi szervezetet s végül Király Ferenc dr., az ügyvédszövetség ügyvezető alnöke angol nyelvű beszédben üdvözölte az ilusztris vendégeket, akik a díszülés befejezése után a kitünően szervezett s rövid fennállása óta máris értékes relikviákban gazdag ügy-

védi muzeumot tekintették meg. A díszülésen a közjegyzői kar képviselőjében Szemerjay Petrán Tibor dr. budapesti kir. közjegyző jelent meg.

Fel kell itt még említenünk azt is, hogy a konferencia német delegációja külön tisztelegő látogatást tett Lázár Ferenc dr.-nál, az országos egyesület elnökénél, akit a delegáció ünnepi ebédjére is meghívtak.

Közöljük végül, hogy a kongresszus alkalmából a *Jogtudományi Közlöny* 31. számának élén Vámbéry Rusztem szerkesztőnek magyar és angol nyelvű köszöntőjét, folytatólag Jacobi Andor dr. ügyvédnek „A nemzetközi jog fellendülése” című cikkét ugyancsak magyar és angol nyelven, Váli Ferenc dr. „A nemzetközi bíraskodás határai” címen angol nyelven írott cikkét, Liebmann Ernő dr., Nádas László dr., György Ernő dr. és Admeto Géza dr. rövid angol nyelvű ismertetését a folytatólag következő magyar nyelvű cikkeknek közli s a Szemle rovatban a kongresszus napirendjét. — Külön ünnepi számot adott ki még a kongresszus alkalmából a *Polgári Jog* címen megjelenő jogi szakfolyóirat. A külön számban német, francia, és angol nyelven cikkeket írtak Nyulászi János dr., ifj. Nagy Dezső dr. és Beck Salamon dr. ügyvédek, Szász István dr. egyetemi magántanár és György Ernő dr. O.H.E. igazgató.

A Corpus Juris 350 éves.

A debreceni kamara közgyűlése.

A legrégebbi rendszeres magyar törvénygyűjtemény, a jogi köznéven *Corpus Juris Hungarici* immár 350 éves. Ez alatt az elnevezés alatt szerepel ugyanis az a magyar törvénygyűjtemény, amelyet 1584-ben Mosóczi Zakariás nyitrai, Telegdi Miklós pécsi püspökök és Ilosvay István egri prépost Nagyszombatban nyomtatásban közrebocsátottak. Előzetesen is voltak ugyan számottevő kísérletek az országos törvények írásbafoglalására, pl. hogy a legnevezetesebbet, az 1514-ben megjelent Werbőczy Hármaskönyvét említsük, ezek azonban javarészt hiányos, magánkézirati törvénygyűjtemények voltak, amelyek a közhasználatban a Tripartitumtól eltekintve, különösebb jelentőségre fogyatkozásaik miatt nem emelkedhettek. Az 1584-iki törvénygyűjtemény viszont évszázadokon keresztül szabályo-

zója, legfőbb kútforrása volt a magyar jogéletnek s ma is, habár most már inkább csak jogtörténeti nézőpontból bír fontossággal, a régi magyar törvényeknek egyedül hiteles gyűjteménye s egyben az évezredes magyar jogállamiságnak, az akkori európai viszonyokhoz mért kulturált jogrendszernek örök időkre élő dokumentuma. A jelentős évforduló megünneplésére a mozgalmat a Szegedre menekült kolozsvári egyetem jog- és államtudományi kara indította meg s az elméleti és gyakorlati magyar jogászság különböző szervezetei s a magyar jogi szaksajtó a felvetett nemes gondolatot élénk támogatásban részesítve, kegyeletteljes megemlékezésekben méltatták az első magyar rendszeres törvény gyűjteménynek komoly jelentőségét.

A magyar közjegyzői kar részéről a debreceni kamara vett aktív részt a jubiláris megemlékezésekben, amikor ez évi június hó 29. napján tartott rendes évi közgyűlési tárgysorozatának külön pontjaként a kamara nagyszorgalmú és agilitású titkára, *Örley Dénes* dr. értékes beszédben áldozott a Corpus Juris megalkotói emlékének s vázolta a magyar jogélet új korszakát megnyitó törvénygyűjtemény jogtörténeti fontosságát.

A közgyűlésről különben az alábbi részletes tudósítás számol be, amelyhez csak annyit kívánunk még hozzáfűzni, hogy a közgyűlés ezúttal is azt az előkelő, komoly jogászi nívót reprezentálta, amely ennek a minta kamarának működését és közgyűléseit évek óta már általánosságban jellemzi s amely nívó megteremtésében a legtevékenyebb része van a kamarát immár több mint egy évtized óta vezető *Galánffy János* dr. elnöknek, aki a magyar közjegyzői karnak egyik legsúlyosabb egyénisége s minden közjegyzői közérdekű kérdés nagytudású s széleskörű jogi intelligenciával rendelkező előharcosa.

A közgyűlésen, amelyet *Galánffy János* dr. kamarai elnök vezetett, megjelentek: *Kovách Elek* dr. volt nyiregyházai kir. közjegyző, a kamara örökös tiszteletbeli elnöke, *Elbel Tibor* dr. karcagi, *Örley Dénes* dr. kisujszállási, *Ujvárosy Lajos* dr. hajduböszörményi, *Békéssy Jenő* dr. h.szoboszlói, *Kovách Dénes* dr. nyiregyházai kir. közjegyzők, kamarai rendes, illetve póttagok, *Ertsey Péter* dr. derecskei, *Hadházy Zsigmond* dr. debreceni, *Janka Sándor* dr. vásárosnaményi, *Imrch Dénes* dr. nagykállói, *Jármay Béla* dr. sátoraljaujhelyi, *Kesseő Géza* dr. mezőkövesdi, *Lintner Sándor* dr. debreceni, *Mándi András* dr. hajdunánási, *Rátz Albert* dr. törökszentmiklósi, *Schreiber Miklós* dr. szol-

noki, *Sternberg Gyula* dr. fehérgyarmati, *Szathmáry László* dr. szolnoki, *Szotyori Nagy Sándor* dr. kisvárdai, *Tarnay Tibor* dr. jászberényi, *Tápay Károly* dr. jászapáti, *Velsz Elemér* dr. mátészalkai kir. közjegyzők. A helyettesek közül megjelentek: vitéz *László Béla* dr., *Megyeri László* dr., *Sternberg Ernő* dr., *Varga Kálmán* dr.

A közgyűlés tárgysorozatát *Galánffy János* dr. kamarai elnök megnyitó beszéde vezette be. Mindenekelőtt meleg szavakkal parentálta el a kar nemrégiben elhunyt felsőházi képviselőjét: *Madarász István* dr. volt pécsi kir. közjegyzőt. Külön kiemelte, hogy a közjegyzői etika volt *Madarász István* lelkének legmagasabb érzése s ennek a kar kebelében való minél nagyobb méretű megvalósításáért küzdött. Ez az etika egyet jelent azzal a régi magyar úri gondolkodással, a lovagiasságnak, az altruizmusnak, a belső szívjóságnak és az ebből eredő tapintatnak az érzésével, ami *Madarász István*ban a legnagyobb mértékben megvolt. Méltatva legfőként *Madarász Istvánnak*, mint a kar felsőházi képviselőjének az intézmény és a kar érdekében kifejtett tevékenységét, megállapította, hogy ez a tevékenység rendkívül hasznos és eredményes volt s hogy ez tulajdonképpen egyet jelentett önmagának a kar érdekében való teljes feláldozásával. Minden, a közjegyzői ügykört, vagy érdeket érintő javaslat, vagy rendelet-tervezet előkészítésében fáradhatatlan agilitással vett tevékeny részt *Madarász István* s nem volt olyan közjegyzői személyi ügy sem, amelyet, ha azt egyébként jogosnak és méltányosnak talált, a legnagyobb eréllyel ne képviselt volna. Azért a hatalmas munkáért, amelyet a kar minden egyes tagja érdekében végzett, azért a sok eredményért, amelyet a kar javára kivívott s azért a nemes példaadásért, amellyel mindannyiunk előtt világlott, a közjegyzői kar mindig hálás marad s emlékét igaz kegyelettel fogja megőrizni.

A nívós megnyitó beszéd folytatólagos részét az alábbiakban egész terjedelmében közöljük:

„Évek óta minden gyűlés, minden összejövétel elnöki beköszöntője azzal kezdődik, hogy nagy válság van. Én nem akarom most ezt a témát ismételni és taglalni. Válság van. Válság lesz, még sokáig, talán mi, akik itt vagyunk, nem is érzük meg a végét, de ez nem ment fel bennünket az alól a kötelesség alól, hogy lankadatlan buzgalommal becsületesen dolgozzunk és keressük azokat az utakat és módokat, amelyekben és amelyekkel intézményünket fejleszteni

és a magyar jogéletet tökéletesbíteni lehetne.

Egészen kétségtelen, hogy közjegyzői rendtartásunk legnagyobb részében elavult. Meg kell indítani a munkát arra nézve, hogy helyette újat és jobbat csináljunk. Közönyünk igen sok szép és helyes eszmét vetett fel ebben az irányban. Nem tudom eléggé dicsérni dr. Krenner Zoltán kartársunknak „A közjegyzői rendtartás reformja” cím alatt már 4 folytatólagos közleményben megjelent igazán értékes dolgozatát, amely jóformán az összes reformkérdéseket felöleli és kitűzi nemcsak az alapelveket, amelyek irányában a reformnak haladnia kell, hanem egészen részletesen felsorolja a megalkotandó reform intézkedések tartalmát is.

Se a hely, se az alkalom nem arra való, hogy a közjegyzői rendtartás reformjára vonatkozó elveimet és terveimet részletesen fejtegessem, talán ha a reform munkálat komolyan megindul, lesz még erre alkalom.

A reformnak két irányát azonban, melyeket én helyesnek és multhatatlanul megvalósítandónak tartok, legyen szabad e helyről röviden felemlíteni.

Az egyik szervezeti kérdés.

Feltétlenül szükséges szerintem az új közjegyzői rendtartásban a közjegyzői szakvizsga rendszerezése. Mindazok, akik a közjegyzők gyakorlati működését figyelemmel kísérjük, abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a közjegyzői gyakorlati működés formáinak s a közjegyzői ügyvitelnek nem teljes ismerete, a formai szabályoknak nem precíz alkalmazása sok bajt okoz. Nem lehet a mögé az állítás mögé bújni, hogy a szervezeti törvény a legmagasabb jogászai kvalifikációt kívánja meg attól, aki közjegyzői állásra pályázik, tehát a gyakorlati vizsgának nincs jogsultsága, nem pedig azért, mert *más az elméleti és más a gyakorlati vizsga.*

Én nem kívánnám a közjegyzői vizsgát a jog elméleti részére kiterjeszteni, legfeljebb a közjegyzői rendtartás, az örökösödési eljárás és a közjegyzői ügykörbe eső illetékügyi szabályok tekintetében tennék kivételt, mert ezeknek, mint a közjegyzői ügyködés minden pillanatában szükséges és a szigorlatokon meglehetősen elhanyagolt tárgyaknak fokozottabb ismerete minden közjegyzőnek életszükséglete. Annál fontosabb lenne azonban az, hogy a

közjegyzőjelölt írásbeli és szóbeli vizsga kiállításával tegyen bizonyosságot arról, hogy a közjegyzői gyakorlati működésnek minden fajtáját, a közjegyzői okíratok és jegyzőkönyvek minden formáját, a közjegyzői könyvek vezetését, szóval az egész közjegyzői ügyvitelt alaposan ismeri.

A vizsgát véleményem szerint az egységes bírói és ügyvédi vizsga letételét megelőző 2 évi gyakorlat vagy pedig azt követő 1 évi jelölti gyakorlat befejezése után kellene a kamarák székhelyén, esetleg csak Budapesten alakítandó vizsgabizottság előtt tenni és mindenkitől, aki közjegyzővé kineveztetni kíván, meg kellene követelni. Hogy ez nem túlzás, e tekintetben hivatkozom a francia közjegyzői törvény intézkedéseire.

A XI. évi ventose 25-iki törvény 37. §-a, illetőleg ezt módosító 1902 évi augusztusi törvény szerint *a közjegyzői gyakorlatra bocsátás egyik általános feltétele a szakvizsga letétele.* A most jelzett törvényhelyek egyenesen kimondják, hogy a polgári és felebbezési törvényszékek (tribunaux et Cour) tagjai, valamint a avouék, és avocat-k, ha legalább 2 évi működésük van nem kötelesek a törvényben előírt 6 évi clerc-i gyakorlatot kimutatni, hanem nekik az igazságügyminiszter kifejezett felmentése mellett elég 1 évi közjegyzői gyakorlat, de a szakvizsgát ezek is kötelesek letenni. Pedig Franciaországban a közjegyzőséghez általában véve *nem kívántatik meg a jogvégtzettség és a teljes jogászai képesítés, hanem elegendő 6 évi gyakorlat* valamely közjegyzőnél. És a törvény mégis a teljes jogászai képesítéssel rendelkező törvényszéki tagokat és ügyvédeket csak az esetben tartja közjegyzőkké kinevezhetőknél, ha igazságügyminiszteri felmentés mellett *legalább 1 évi közjegyzői gyakorlatot végeznek és a szakvizsgát leteszik.*

A nem teljes jogászai végzettséggel rendelkező közjegyzőjelöltektől a törvény pláne, két vizsgát kíván. Nevezetesen a közjegyzői szakvizsgát megelőzően a premier clerc-i (első segédi) vizsga letételét is megkívánja. Tehát közjegyzői irodavezető (premier clerc) nem lehet csak az, aki a törvényben előszabott gyakorlat után vizsgát tesz. Pedig a premier clerc nem helyettes, mert a francia törvény a mi törvényünknek megfelelő közjegyzői helyetttest nem ismeri, a levizsgázott premier clerc csak irodavezetői

és előkészítői teendőket végez, önállóan sohasem ügyködik, főnökét nem helyettesítheti, és csak a kinevezett közjegyzők vannak feljogosítva — akadályoztatás esetén — egymás helyettesítésére. Sőt olyan közjegyzői működés is van, amelynél a premier clerc előkészítő teendőket sem végezhet, pld. *a végrendeletet mindig magának a közjegyzőnek kell sajátkezűleg írni.*

A francia praktikus felfogás különbséget tud tenni, elméleti és gyakorlati kiképzés közt. Olyan speciális szakfoglalkozásnak tekinti a közjegyzőséget, amelynél a gyakorlati alkalmasságnak bizonyítása minden elméleti képesítés mellett is okvetlenül szükséges. Náluk annak az aspiránsnak, akinek nincs teljes jogász elméleti képzettsége, két vizsgát kell tenni. Annak az aspiránsnak pedig, aki teljes jogász elméleti képzettséggel rendelkezik, elég egy vizsga letétele. Nálunk már a helyettesről teljes jogász elméleti képzettség kívántatván, teljesen megfelelő egy vizsgának — amely elvileg pusztán gyakorlati — a letétele. És mert nálunk a helyettes teljesen önállóan működhet, ennek a vizsgának a helyettesi működésre való feljogosítást meg kell előznie.

A másik nem is szorosan vett közjegyzői rendtartási, hanem ennél sokkal tágabb körű, polgári perrendtartási kérdés, amelynek azonban a legnagyobb kihatása van a közjegyzői intézményre, a jogbiztonságra és a perek számának csökkentésére. *Ez a közokírat bizonyító ereje.* Határozott meggyőződés az, hogy a közjegyzői intézmény azért nem tud fejlődni Magyarországon, mert a közjegyzői okíratokkal szemben a Pp 316. §-a szerint az ellenbizonyítás meg van engedve. Ez természetesen káros a közjegyzői intézményre, de nem ezen fekszik a hangsúly, hanem káros a magyar jogéletre, a magyar jogélet biztonságára.

Tudjuk nagyon jól, hogy a közokíratok bizonyító ereje tekintetében a germán felfogás áll szemben a latin felfogással és mi a Pp-al a germán felfogáshoz csatlakoztunk. A tiszta latin felfogást pedig a francia Code civile és a francia közjegyzői rendtartás képviseli.

A Code civile 1317—1321. §-ai szerint a közokírat, vagyis az az okírat, amelyet olyan köztisztviselő vesz fel, akinek okíratolási hatásköre van azon a helyen, amelyen az okíratot a megkívánt formások közt szerkesztik, teljes

bizonyító erővel (pleine foi) bír ama megállapodások tekintetében, amelyeket tartalmaz. A közokíratban meg kell különböztetni a materiális tény, amelyet a köztisztviselő tanusít, és ami az ő szeméi előtt lefolyt, azoktól a kijelentésektől, amelyeket az a felek részéről tartalmaz. A materiális tényeket, mint az okírat keltét, az aláírások megtételét, a kijelentések pusztá (brutális) tényét úgy kell tekinteni, mint valódiakat mindaddig, míg az „inscription des faux” (okírat hamisítás miatti feljelentés) alapján a büntető bíróság a hamisítást meg nem állapítja. A fél által köztisztviselő előtt tett nyilatkozat benső valósága, e nyilatkozat komolysága azonban vita tárgyává tehető, ellenbizonyítással megdönthető.

A közokíratokkal (amelyeknek — amint ezt a XI. évi ventose 25-iki törvény 19. §-a kimondja — magánjogi téren legáltalánosabb és legfontosabb formája a közjegyzői okírat) szemben tehát az ellenbizonyítás csakis arra nézve van megengedve, ami nem a közhivatalnok (közjegyző) ténye.

Ahol a közokírat, tehát a francia törvény kijelentése szerint ennek legáltalánosabb és legfontosabb formája a közjegyzői okírat ilyen magas piedesztálra van emelve, ott egészen természetes, hogy a magánjogi alanyok előszere-tettel választják jogügyleteik és jogi hatással bíró nyilatkozataik bizonyítékaiul a közjegyzői okíratot, még akkor is, ha a közokírat forma nincs kötelezően előírva, mert tudják azt nagyon jól, hogy ami közokíratba van foglalva, azt nem lehet egykönnyen megdönteni.

Igaz azután, hogy a közokírat e hatalmas bizonyító erejének biztosítására ott vannak a Code pénale 145—149 artikulussainak rendelkezései, amelyek lényege az, hogy a hamisítást elkövető közhivatalnok életfogytiglani kényszer-munkával büntettedik.

Ezzel szemben, amint azt már igen sokan kifejtették és dr. Krenner Zoltán kollégánk is említett cikkében igen helyesen és tömören kifejti, a mi törvényeink által a közokíratokkal szemben megengedett korlátlan ellenbizonyítás „a közjegyzői okíratnak a magánokírat színvonala és értéke alá süllyesztését jelenti.”

Meg vagyok győződve arról, hogy ha a közjegyzői okíratnak francia törvénnyel egyező bizonyító erő tulaj-

doníttatnék, a közjegyzői okíratokkal való élés óriási módon fellendülne, azzal a perek száma nagy mértékben csökkenne és a jogélet biztonsága nagy mértékben erősödnék.

A magyar igazságügyi politika és kodifikáció vezetői lekötötték magukat a jelenleg fennálló bizonyítási rendszer mellett, bizonyára olyan megfontolások alapján, amelyeknek szintén meg van a maguk indokolhatósága. Jól tudom, hogy ezt a rendszert megváltoztatni nagyon nehéz lesz. De mégis meg kell próbálni nekünk, kir. közjegyzőknek a bizonyítási rendszer megváltoztatása tárgyában küzdeni nem a saját érdekünkben, hanem a magyar jogi élet nagyobb biztonsága érdekében.”

A megnyitó beszéd a továbbiakban megemlékezett a közjegyzői kar életében nagy fontosságúnak minősített arról a tényről, hogy az igazságügyminiszter 15.600/1934. I. M. számú rendeletével megalkotta és életbe is léptette az új közjegyzői nyugdíjszabályzatot, amely jóformán maradéktalanul megvalósította azokat kívánásokat, amelyek a közjegyzői kar részéről az 1933 évi balatonfüredi rendkívüli nyugdíjintézeti közgyűlésen és az idén az igazságügyminisztériumban tartott értekezleten elhangzottak. Az új nyugdíjszabályzat fontosabb rendelkezéseit ismerteti ezután Galánffy dr. elnök megnyitójában. Erésben külön is érdeklődésre tarthat számot az a megállapítása, hogy az irodai utódtól való támogatás kikötésével és igénybevételével szemben most már nem helyezkedik feltétlenül az erkölcsi rosszallás álláspontjára, s utalva a francia közjegyzői rendtartás idevonatkozó, az irodák eladását megengedő rendelkezéseire, nem tartja kizártnak, hogy a dolgok kényszerű logikája a magyar közjegyzőséget is ide fogja juttatni. Jelenleg azonban a nyugdíjintézet kezdő éveiben semmiképpen sem tartja megengedhetőnek, hogy aki irodájáért ellenértéket kap, nem igényelheti még azt is, hogy őt kartársai keservesen összerakott pénzükből nyugellátásban is részesítsék. Megállapítja végül az elnöki megnyitó, hogy az új nyugdíjszabályzat a nyugdíjintézet jövőjét biztosította. Az új rendelet kibocsátásában megnyilvánult megértő támogatásért mint a közjegyzői nyugdíjügy egyik legrégebbi harcosa az igazságügyminiszternek hála köszönetét nyilvánítja.

Az állandó érdeklődéssel kísért elnöki megnyitót a közgyűlés tagjai élénk tetszéssel fogadták. Majd az elnök felkérésére Örley Dénes dr. kamarai titkár az első magyar törvény-

gyűjtemény megjelenésének 350-ik évfordulója alkalmából a következő emlékbeszédet tartotta:

„Az évi jelentés előterjesztése előtt szenteljünk pár percet a szegedi Ferenc József Tudományegyetem átiratának, amelyben felhívja figyelmünket arra, hogy a Corpus Juris Hungarici első nyomtatása 1584 Szent István napján jelent meg, tehát alapvető, évszázadokon keresztül ható első törvénygyűjteményünk most éri meg 350 éves fordulóját.

Olyan jogász testület előtt, mint a királyi közjegyzői kar, a Corpus Juris jelentőségéről, hatásáról és fontosságáról felesleges beszélnünk, hiszen annak beosztását s a régi világnak megismeréséhez egész a szabadságharc utáni időkig tartó forrásmunka jelentőségét mindannyian ismerjük. De éppen ezért, mert századok ősi tradíciója fűződik ehhez a munkához, emlékeznünk kell a régiekről. Az emlékezés a kegyelet kifejezése, nekünk pedig különösen ma, újból az elnyomottság helyzetében csak életerőt adhat az, ha egy pillanatra kegyelettel emlékezünk.

Már a török elnyomás idejét megelőzően öt törvényünk is elrendelte a régi jogszabályaink összegyűjtését, amíg aztán 1514-ben Werbőczy Hármaskönyve az akkori világ követelményeit teljesen kielégítő gyűjteményes munkájával nem adta meg a nemzetnek azt a nyugodtságát, amit törvényeink összegyűjtésétől várt.

Werbőczy után még 1527-ben, majd 1537-ben is újabb törvényeket látunk, amelyek a hiányzó törvények összegyűjtését is elrendelik.

Tudjuk, hogy voltak nemzetek, amelyek törvényeit Werbőczyt megelőzően századokkal, sőt ezredévekkel hamarabb is összegyűjtötték. Hiszen ismerünk úgyszólván a történelmi idők megelőző törvényeket is, ismerjük a már törvénygyűjteményszámba menő tízparancsolatot, ismerjük a görög és római törvényeket és főként az utóbbiaknak a világ majdnem minden népére ható erejét. A gótok, angolszászok, longobárdok törvénygyűjteményei mind mind sok száz évvel megelőzték a mi törvényeink első kodifikációját. De azok a törvények nem a mi törvényeink voltak és azoknak az idegen népek törvényeinek és törvénygyűjteményeinek a mi törvényeink alakulására és jogunk szellemének fejlődésére nagyon kevés befolyásuk

volt. A Magna Charta, ha megelőzte is az Aranybulla kiadását, tudjuk, hogy az Aranybulla nem angol hatás alatt keletkezett. A mi törvényeink egy más, álmódzó világ keleti bölcsőjében lelték bölcsőjüket, aztán simulva Európa keresztény világnézetéhez, rakták le alapját a még ma is élő jogrendszerünknek. És ahogy törvényeink is önálló, külön élő jogrendszer alkatelemei voltak, azok összegyűjtése sem volt idegen szokás utánzása. Már az 1430 évi I. t. c. az ország régi törvényeinek és szokásainak helyrehozásáról, megújításáról és visszaállításáról beszél. Ez a törvény a régi törvények helyrehozásáról szól, tehát ez az, amelyik azok ismeretét, tehát összegyűjtését is feltételezi.

Werböczy után Zsámboky János volt az első, aki Bonfiniusnak magyar történelmi munkáját, 1581-ben Frankfurtban kiadva, e kiadásához fűzte a magyar szokásjogon alapuló törvényeket. Ő maga bevallja, hogy ehhez a gyűjteményhez Mosóczy Zakariás bocsátotta rendelkezésére a szükséges adatokat.

Nem hivatásunk ezeknek a törvényösszeállításoknak hiányosságáról és tévedéseiről kritikát mondani, hiszen feladatunk csak az emlékezés.

Mosóczy Zakariás, mint vácsi s később nyitrai püspök, aki egyúttal a legfőbb királyi törvényszék bírása volt, ismerte törvényeink hézagosságát és sokszor tapasztalhatta, hogy a közkezen forgó írásos törvények másolatai hibásak és egyes törvények felkutatása már az ő idejében is lehetetlen volt. Ő Zsámboki Jánost jóval megelőzően kezdte el a törvények összegyűjtését s majd Zsámboki művének megjelenése után is, Telegdy Miklós pécsi püspökkel és Ilosvay István egri préposttal együtt, az akkor legjobb hírben álló gyűjteményekből, legnagyobbbrészt magángyűjteményben levő kéziratokból állította össze és nyomtattatta ki 1584-ben azt a könyvet, amelynek neve: „Decreta Constitutiones et articuli regum in clyti Regni Hungariae”.

Ez volt az a könyv, amelyet aztán kihagyásokkal, javításokkal századról-századra mindig Corpus Juris címen újból kiadtak s mint ilyet ismerünk.

Ennek az 1584-ben kiadott Corpus Jurisnak nevét viseli még a Millenium esztendejében kiadott és ma is

közkezen forgó, évről-évre pótlólag megjelenő kötetekből álló magyar törvénytárunk is. Azóta már három és fél század telt el s így nem csodálkozhatunk azon, ha a Mosóczy—Telegdy-féle gyűjtemény ma már reánk csak muzeális értékkel bír, de ez az érték igen nagy, mert a középkor legzavarosabb idejéből, a török-tatár dúlás viszontagságai közül is szellemével most, amikor hasonló csapásos történelmi idöket élünk, ránk leheli a régmúlt magyarság élniakarását.

Gondoljunk csak arra, hogy Gutenberg János az első latinnyelvű bibliát 1450-ben nyomtatta ki. Gondoljunk arra, hogy abban az időben az új ismeretek milyen nehezen terjedtek és terjedhettek tovább és akkor értékelni tudjuk azt a rendíthetetlen akaratot, mely az első Biblia megjelenése után másfélszázad multán már nyomtatásban jelenteti meg a mi törvényeink első gyűjteményét. A nyomtatás csak technikai része volt ennek a műnek, az igazi sisiphusi munka maguknak a törvényeknek összegyűjtése lehetett. Összegyűjtése közlekedési nehézségek, állandó életveszedelmek és leküzdhetetlennek látszó akadályok között. És hogy ez az összegyűjtés sikerre vezetett, mutatja, hogy a magyar faji erő és élniakarás milyen nagy és milyen hatalmas.

Nagy tanulság ez nekünk és egyúttal örök vigasztalás, örök reménység a csüggedés ellen, egyik megalapozója erős hitünknek és bizalmunknak az isteni örök Igazságban.”

Ugyancsak Örley Dénes dr. titkár terjesztette elő ezután a kamara évi jelentését. E szerint a kamara területén működő közjegyzők száma változatlanul 40. A közgyűlési évben a kamara területén a közjegyzői karban halálozás nem fordult elő. Kinevezés kettő volt: Rác Albert dr. törökszentmiklósi ügyvédet ugyanoda, Erdőhegyi János dr. győri helyettes Kisvárdára nevezték ki közjegyzővé. A kamara területén 16 jelölt működik, ezek közül helyettesi jogosultsággal bír 9. Ezer ügydarab érkezett 1933 évben a kamarához s ezek mind elintéztést nyertek. Panasz érkezett 12, és pedig 11 közjegyző ellen, 1 helyettes ellen, ezek közül a kamara saját hatáskörében elintéztett 9 darabot s 3 darabot a fegyelmi bírósághoz tett át. Az ügyforgalmi kimutatások összesített adatait összehasonlítva a meg-

előző évi kimutatás adataival a számszerű eredmény a következő:

Bevezetések száma:	1932.	1933.
1. Ügykönyvbe	7848	7387
2. Óváskönyvbe	20463	13060
3. Kjö. lajstromba	22272	24124
4. Bírói megbízások	40	31
5. Másolatok hitelesítése	4635	4353
6. Fordítások könyvében	219	185
7. Magánbeadványok	1970	1752
Összesen:	57447	50892

1931 évben a bevezetések összes száma 84.083 volt s így az idei 50.892 szám mellett két év alatt a csökkenés 39.4%-ra emelkedett. Ez a csökkenés főleg az ügykönyvi és óváskönyvi bevezetésekre esik. A hagyatékknál a csökkenés, ha nem is jelentős, de itt viszont emelkedett az ingyenes hagyatékok száma. 11.196 hagyaték közül ugyanis 1726, tehát 15.4% volt ingyenes. Az ügyforgalom csökkenése 1930 évben 11%, 1931 évben további 10%, 1932 évben 33.39%, 1933-ban pedig újabb 21.5%, úgy hogy négy év alatt az ügyforgalom több mint 60%-os csökkenést mutat. Így érthető, hogy a kar nem bírja a terheket, a végletekig csökkentenie kell az irodai rezsi kiadásokat, helyettét alig tud tartani s sokan kvalifikáció nélkül való irnokokkal kénytelenek a robotmunkát végezni.

Érdekes összeállításban közli folytatólag a jelentés az ország összes kamaráira vonatkozó 1932 és 1933 évi forgalmi adatokat. Ezt az összeállítást s az ehhez fűzött megjegyzéseket az alábbiakban szószerint közöljük:

I. Ügykönyvbe.

	1932.	1933.	Csökkenés	%
Budapest	29985	28059	1926	6.4%
Debrecenben	7848	7387	461	5.8%
Pécsett	5580	5048	532	9.5%
Szegeden	4690	4429	261	5.5%
Szombathelyen	3325	2971	354	10.6%
Összesen:	51428	47894	3534	6.6%

II. Érdemleges ügyekben.

	1932.	1933.	Csökkenés	%
Budapest	8033	7483	550	6.8%
Debrecenben	4100	3780	320	7.8%
Pécsett	3078	2950	128	4.1%
Szegeden	2359	2048	311	13.1%
Szombathelyen	1492	1360	132	8.8%
Összesen:	19062	17621	1441	7.5%

III. Óváskönyvekben.

	1932.	1933.	Csökkenés	%
Budapest	50607	29149	21458	42.0%
Debrecenben	20463	13060	7403	36.5%
Pécsett	18154	9279	8875	48.8%
Szegeden	4850	2265	2585	53.3%
Szombathelyen	6075	3772	2303	37.9%
Összesen:	100.149	57525	43624	42.4%

IV. Megindult hagyatékok.

	1932.	1933.	Csökkenés	%
Budapest	15801	14069	1732	10.9%
Debrecenben	11910	11196	714	5.9%
Pécsett	9014	8886	128	1.4%
Szegeden	5561	4994	567	10.1%
Szombathelyen	5829	5392	437	7.4%
Összesen:	48115	44537	3578	7.4%

V. Bírói megbízások.

	1932.	1933.	Csökkenés	%
Budapest	720	758	+38	+5.2%
Debrecenben	40	26	14	35.0%
Pécsett	26	28	+2	+7.7%
Szegeden	50	25	25	50.0%
Szombathelyen	14	12	2	14.2%
Összesen:	850	849	1	0.1%

VI. Másolatok és könyvkivonatok hitelesítése.

	1932.	1933.	Csökkenés	%
Budapest	25328	21999	3329	13.1%
Debrecenben	4635	4353	282	9.0%
Pécsett	3363	3652	+289	+3.5%
Szegeden	2515	2452	63	2.5%
Szombathelyen	2792	2473	319	11.4%
Összesen:	38633	34929	3704	9.5%

VII. Fordítások hitelesítése.

	1932.	1933.	Csökkenés	%
Budapest	1036	876	160	14.8%
Debrecenben	219	185	34	15.5%
Pécsett	134	111	23	17.1%
Szegeden	209	163	46	20.0%
Szombathelyen	116	126	+10	+8.0%
Összesen:	1714	1461	253	14.7%

VIII. Magánmegbízások.

	1932.	1933.	Csökkenés	%
Budapest	2782	2711	71	2.5%
Debrecenben	1970	1752	218	11.0%
Pécsett	1377	1164	213	15.4%
Szegeden	981	951	30	3.0%
Szombathelyen	553	475	78	14.1%
Összesen:	7663	7053	610	7.9%

Ezek után még egy kimutatást közlünk arról, hogy kamaránként mennyi volt a vagyontalan haláleset felvételi ívek száma, hány esetben

indult meg a hagyatéki eljárás és hány volt a száma azoknak az ügyeknek, amelyekben örökösödési bizonyítvány kiadását kérték:

	Vagyontalan	Eljárásos ügy	Örökösödési bizonyítvány
Budapesten	22111	14069	77
Debrecenben	11403	11196	38
Pécsett	10237	8886	79
Szegeden	4879	4994	34
Szombathelyen	6641	5392	24
Összesen:	55271	44537	252

Tehát a számok világosan beszélnek. Iktattunk összesen 99.804 ügyet, amelyből 44.537 ügy volt, amely eljárás tárgyát képezte. Tehát mindössze 46.6% és végzett a közjegyzői kar 55.271 darabban, tehát 53%-ban kezelői teendőket ingyen.

Sajnáljuk, hogy a többi kamarák területéről a miénken kívül egyedül csak a szombathelyi kamara volt az, amely kitüntette a 200 pengőn aluli, tehát ingyenes hagyatéki ügyeinek számát s így ebben a kérdésben az egész országra szóló állapotot kitüntetni nem tudjuk, pedig még a december havában tartott kamaraközi értekezleten azt is elhatároztuk, hogy nemesak az ingyenes hagyatékok számát, de az ingyenes válópöri tanúsítványok számait, az előleges bizonyítás felvételét és az affidavit eskü kivételét is ki fogjuk tüntetni. Ennek a határozatnak azonban csak a mi kamaránk tett eleget.

Az előbb közölt kimutatási adatokból láthatjuk, hogy a múlt évi forgalmunkhoz képest az ügykönyvek egyesített kimutatása az egész ország területén 6.86%-kal kevesebb ügyforgalmat tüntet fel, mint amennyi a múlt évi forgalom volt.

Az összes közjegyzői okiratok, tehát az aláírás hitelesítések és tanúsítványok levonása után fennmaradó érdemleges ügyeinkben 7.5% volt a csökkenés.

Az óvások száma 42.46%-kal csökkent, a bírói megbízások száma 0.1%-kal, a másolatok és könyvkivonatok hitelesítése 9.5%-kal, a fordításoké 14.7%-kal, a magánbeadványok száma pedig 7.9%-kal.

Mint érdekességet említhetjük meg, hogy emelkedés volt a bírói megbízásoknál a budapesti kamara területén 38 darab, ami 5.2%-nak felel meg, a pécsi kamara területén 7 drb., ami 7.7%-nak felel meg, a másolatok hitelesítésén ugyancsak a pécsi kamara területén 8.5% volt az emelkedés, végül a szombathelyi kamara területén a fordítások hitelesítése terén 8% volt az emelkedés. Ezek mind jelentéktelen számok, hiszen az összes bírói megbízások száma az egész ország területén 849 darab volt. Tehát a többi kamarák összesen 91 ilyen számot produkáltak a budapesti 758 számmal szemben. Ugy látszik, hogy Budapesten az ottani nagyobb forgalom teszi lehetővé ezt a különben csekély kis emelkedést.

A másolat hitelesítések és fordítások hitelesítésénél összesen is olyan kis számokat látunk, hogy az ezekkel való foglalkozást feleslegesnek tartjuk.

Nem foglalkoztunk külön a tanúsítványok számával, mert ezek főként vidéken semmit sem jelentenek s ezeknek a legnagyobb része házassági bontóperi tanúsítvány lévén, legfeljebb annyi értékkel bírna, hogy ki tudnánk tüntetni ezen a címen is mennyi ingyenes munka hárult a kir. közjegyzők vállaira.

A mi kamaránk területéről beszámolhatunk ezzel a kérdéssel is. Nálunk az egyéb tanúsítványok címén 918 darabot látunk, amelyből 853 házassági tanúsítvány volt úgy, hogy ezekből 734 volt ingyenes. Tehát ezeknek az összesen 918 darabot tévő egyéb tanúsítványoknak csak 19%-a volt a díjas.

Folytathatnánk még ezeknek a számoknak az alapján a további észrevételeinket is. Kitüntethetnők az összes bevezetések számait s aztán összehasonlíthatnánk azokat a múlt évekkel, de úgy hisszük, hogy ha több számról beszélünk, akkor legfeljebb magasabb számokról beszélhetünk, amely számok többsége csak bizonyos ballaszt volna, amelynek nincsen értéke és nincs olyan következtetés, amelyet ezekre a számokra alapítani lehetne. De mégis megjegyezzük, hogy mikor 44.537 hagyatékkal szemben mindössze 252 darab örökösödési bizonyítvány kiadása iránti kérelmet látunk, amely százalék szerint kiszámítva 0.55%-ot tesz ki, nem látjuk indokoltnak, hogy az örökösödési bizonyítványok kiadása, illetve rendszere továbbra is fenntartassék.

Meg kell jegyeznünk, hogy a kamarák különböző ügyforgalmánál azt is számításba kell vennünk, hogy a budapesti kamaránál 71 kir. közjegyző van, a debreceninél 40, a pécsinél 36, a szegedinél 22, míg a szombathelyinél 26 közjegyző működik, tehát ha a kamarák ügyforgalmánál nagy eltéréseket is látunk, akkor ez részben a kamarák területének nagysága szerint igazodik és így ha kamarát kamarával akarunk összehasonlítani ilyen szempontból, akkor a kamarák létszámát is szembe kell helyeznünk egymással, mert csak természetes, hogy 71 királyi közjegyzőnek a budapesti kamara területén, eltekintve a fővárosban előfordulható nagyobb forgalomtól, több forgalmának kell, hogy legyen, mint a szegedi kamara 22 kir. közjegyzőjének.

Ezek a számok különben is nagyon relatív értéket képviselnek, hiszen a budapesti kamara területén is láttunk olyan közjegyzőt, akinek egy év alatt 20—49—50—63 ügyszáma volt, míg ezzel szemben a szombathelyi kamara területén 54 volt a legkevesebb, a szegedi kamara területén 111, a pécsinél 36 és a debreceni kamara területén 28. Viszont a legtöbb ügyszámot láttuk Budapesten :2069, de ezt is csak egy közjegyzőnél, akinek viszont 67 hagyatéka volt, Szombathelyen 243 a legmagasabb ügyszám, a pécsi kamara területén 381, a szegedinél 365, a debreceni területén 505. A budapesti kamara területén a legkevesebb 40, a legtöbb pedig 590 megindult hagyatékokat számlálunk. Szombathelyen a legkevesebb 74 és 289 a legtöbb, a pécsi kamara területén 139 a legkevesebb és 466 a legtöbb, a szegedi kamara területén 147 a legkevesebb és 359 a legtöbb, végül a debreceni kamara területén 137 a legkevesebb és 494 a legtöbb megindult hagyatékkal dolgozó kir. közjegyző.

Igen jól tudjuk, hogy ezek csak számok és semmi egyebek, mert hiszen nem a hagyatékoknak a száma, de azok értéke az, amiből a közjegyző jövedelme származik.

Akinek legtöbb hagyatéka van, lehet hogy a legtöbb ingyenes munkát végzi, és akinek a legkevesebb a hagyatéka, lehet, hogy a legértékesebb hagyatékokat tárgyalja. Általában azt tapasztaljuk, hogy nagyobb városokban s így főként Budapesten nagyon kis számú hagyatékkal dolgoznak. Ott több az ügyszám mint vidéken, de viszont hogy mennyi az aláírás hitelesítés, mennyi a meghatalmazás, és mennyi az apró-cseprő ügylet, ami sokszor csak terhet jelent, nem tudjuk, ezért ezek az összehasonlítások valami nagy fontossággal nem bírhatnak és nem bírhatnak főként azért, mert a közjegyzőséget a jövedelem teszi és nem a számok nagysága. Jövedelmünkről pedig csak akkor tudnánk beszélni, ha az iroda költségeit is ismernénk. Erre pedig statisztikánk nincsen.

A jelentés ezután beszámol arról, hogy a közgyűlési év folyamán az igazságügyminisztérium öt esetben kérte ki a kamara véleményét és pedig a közjegyzők nyelvjogosítványa, az állástalan helyettesek elhelyezése, az örökösödési eljárás némely kis jelentőségű kérdéseinek módosítása, a közjegyzőhelyettesek minősítése és az elsőszülött ivadékok kedvezményes juttatásával kapcsolatos adatszolgáltatás tárgyában. A kamara a jelentés szerint három javaslatot terjesztett a budapesti kamara elnöke elé azzal, hogy azokat kamaraközi értekezlet elé terjessze. Ez a három javaslat a következő:

1. Tétessék lehetővé, hogy királyi közjegyző országgyűlési képviselővé választható legyen. Itt mindjárt megjegyezhetjük, hogy ez a kérdés látszólag nem bír nagy fontossággal, pedig fontos azért, mert az országgyűlés alsóházában senki sincsen és talán sohasem is volt, aki a mi ügyeinket közelebbről ismerje, aki tisztában volna a perenkívüli ügyek pereket elhárító fontosságával.

2. Második kérésünk a múlt évi közgyűlésünk határozatának megfelelően az volt, hogy a bontópöri tanúsítványok díjazása szabályoztassék. A szegényjog csak cselédeknek és napszámosoknak adassék meg és a szegényjogos perlekedők is köteleztessenek a tanúsítványok fele díjának megfizetésére.

3. A harmadik kérdés az volt, hogy az előleges bizonyítás tárgyában a kir. közjegyző a felek kérelmére — de az ellenfél meghallgatásával — bírói megbízás nélkül is eljárhasson. Tehát a bizonyítási eszközöket a feleknek, illetve a bíróságnak éppen úgy szolgáltatathassa, mint ahogy szolgáltatathatja okírataiban és tanúsítványaiában. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan felvetettük a gondolatát annak is, hogy a polgári perrendtartás némi reformjával töröltessék onnét annak a lehetősége, hogy a felek egymást bírói egyesség megkísérlésére idézzék, csak azért, hogy a kir. közjegyző hatáskörébe utalt teendőket onnan elvonják. Tudjuk, hogy a bírói egyességet csak azért kísérelik meg az érdekeltek, hogy okíratuk bírói ítélet hatályával bírjon s így végrehajtható legyen. Már pedig a bíró arra való, hogy ítéljen és nem arra, hogy a feleknek okíratot szerkesszen.

Ezt a gondolatmenetet tovább fűzve, azt is kértük, hogy a pör során az érdekeltek az egyességre való hajlandóságukat jelentik ki a bíróság az egyesség megkötésére az íratokat bírói megbízás formájában úgy, amint ez az örökösödési perekben is történik, királyi közjegyzőnek adja ki.

Felsorolja a jelentés azokat a felterjesztéseket és megkereséseket, amelyek a közjegyzői kart érdeklő általános kérdésekben a kamara különböző hatóságokhoz intézett, majd ismereteti a társ kamarák évi jelentéseinek fontosabb részleteit.

Megállapítja a továbbiakban a jelentés, hogy a debreceni kamara területén működő közjegyzőknek a hatóságokkal és bíróságokkal való viszonya az elmúlt közgyűlési évben is kifogástalan volt. Reámutat azonban a jelentés arra, hogy az egyes hatóságok igyekeznek a kir. közjegyzőkre minél több munkát áthárítani, úgy hogy ennek az irányzatnak tovább

fejlődése esetén a közjegyzőség a hatóságokat kiszolgáló intézménnyé devalválódik. Reámutat a jelentés arra is, hogy az 5100/1931. P. M. számú rendelet az egész érdekelt jogászság s a jogkereső közönség egyhangú elítélő véleménye, rengeteg felterjesztés, panasz ellenére minden antiszociális rendelkezéseivel egyetemben változatlanul érvényben van. Kifogásolja a jelentés, hogy az u. n. elválási tanúsítványok díját a törvényszékek meg nem állapítják s e tekintetben a kamara területén csupán egy törvényszék tesz eleget a 13.587/1933. VIII. I. M. rendelet ez irányú rendelkezéseinek s küldi meg a tanúsítvány díját megállapító ítéleteket a kir. közjegyzőknek. Kifogásolja a jelentés, hogy a közjegyzőknek kell előlegezniük a postadíjakat, az anyakönyvi kivonatok és családi értesítők díját, a hivatalos lapban közzeendő hirdetések díját, a telekkönyvi másolatok díját arra való tekintet nélkül, hogy ezek az elég jelentős összeget kitevő készkiadások megtérülnek-e vagy sem.

A községi és körjegyzők magánmunkálati tevékenységével a jelentés bővebben foglalkozni nem kíván, utal e részben a közlöny hasábjaira, ahol az olvasó minden számban gyűjteményt találhat a jegyzői magánmunkálatok remekeiből. A jelentés komor, hivatalos tónusát mégis szűkeségesnek látják néhány jegyzői aprósággal felvidítani. Nem érti azonban a jelentés meg, hogy ez a hatalmas adatgyűjtés, sőt adathalmazás még mindig nem elegendő arra, hogy a hivatalos körök ezen a balkáni helyzeten végre valahára változtassanak.

Megemlíti a jelentés, hogy a múlt évi közgyűlési jegyzőkönyvet nemcsak a társ kamaráknak küldték el, de megküldték a kamara területén működő táblai és törvényszéki elnököknek, valamint az ügyvédi kamaráknak is. A debreceni és nyíregyházai ügyvédi kamarák jelentéseiket viszont a kamaráknak szintén megküldték. Az ügyvédség — a jelentés szavai szerint — az igazságszolgáltatásnak olyan hatalmas pillére, amelynek gondjai és bajai felett a közjegyzői kar nem térhet napirendre. Amikor kétségtelenül minden joggal ügyvédi nyomorról beszélnek, ez a kérdés a közjegyzői kart, mint az igazságszolgáltatás másik funkcionáriusát, közvetlenül érinti. Ezt egyszerűen részvétellel tudomásul venni nem lehet s a rendelkezésre álló eszközök igénybevételével nyomatékosan kell fel-emelnünk az ügyvédség megmentése érdekében támogató szavunkat. Az ügyvédi kar függetlenségét megoltalmazni államérdek s ha a gazdasági téren az ügyvédség tovább zuhan a lejtőn, ennek könnyen áldozatul eshetik az ügyvédi függetlenség s az ügyvédi etika is. A szanálási eszközök sorában reámutat a jelentés arra, hogy az okírat törvény megalkotása és a jegyzői magánmunkálati jogosítvány megvonása terén kell keresni azokat az eszközöket, amelyekkel a magyar ügyvédség sorsán valahogy még segíteni lehet.

A nyíregyházai ügyvédi kamara évi jelentéséből idézi a jelentés azt a helyes megállapítást, hogy amíg egyrészt a sokat hangoztatott kultúrfölény jegyében szinte egészségtelen módon tenyésztik a diplomás emberek tömegét; addig alig látunk intézményes biztosítékot arra, hogy a diploma egyuttal a valódi szakképzettséget is jelentse, s hogy főleg a diplomájukat oly sok áldozat, nélkülözés és küzdelem árán megszerzett egyének a létminimumot biztosító munkaalkalmakhoz jussanak.

Az ügyvédkérdés e jelentés szerint nemcsak az ügyvédek érdekében oldandó meg a legmegfelelőbb módon, de nyilvánvaló közérdek, hogy az igazságszolgáltatásnak ez a jelentős faktora érezve lábai alatt a minimális existenciális bázist, nagyfontosságú hivatását megfelelően betölthesse.

Hivatalos adatok alapján megállapítja a jelentés, hogy az ország területén működő 195 közjegyző közül 91 az év leforgása alatt egy napot sem, 25 pedig 2 hetet meg nem haladó időt töltött csak szabadságon. Nincs az a kishivatalnok, tisztviselő, vagy magánalkalmazott, akinek munkaadója szabadságot ne adna. Az a kis pihenő, a munkaerő felfrissítésére szükséges s minden kétséget kizáró tény, hogy annak oka miszerint 91 közjegyzőnek egyetlen napja sem telt pihenőre, kizárólag anyagiakban keresendő.

A közgyűlés a gondos munkával és nagy alaposággal egybeállított titkári jelentést egyhangúlag elfogadta, majd *Galánffy* János dr. terjesztette elő a kamara 1933 évi pénztári jelentését. E szerint 1933 évben bevétel volt összesen 3098 pengő 36 fillér, kiadás 2687 pengő 76 fillér, egyenleg átvitel 1934 évre tehát 410 pengő 60 fillér. A közgyűlés úgy a zárószámadást, mint a számvizsgáló bizottság jelentését, nem különben az 1934 évi költségelőirányzatot egyhangúlag elfogadta. Hasonlóan elfogadta a közgyűlés azt az elnöki indítványt is, hogy 1934 évre a kamarai tagilletményként 60 pengő, illetve az országos egyesületi 30 pengő tagsági díjat is kamarai illetménynek tekintve, összesen évi 90 pengő illetmény lesz kifizetendő.

Ertsey Péter dr. terjesztett ezután indítványt elő abban a tárgyban, hogy a kamara kötelezően állapítsa meg a hagyatéki ügyekben az utolsó rendes lakóhely fogalmát. Az elnök hozzászólásában megállapította, hogy az indítvány tulajdonképpen tárgytalan, mert az örökösödési eljárásról szóló törvény indokolása a lakhely fogalmát vitán felül megállapítja s e szerint lakhely az a hely, ahol valaki azzal a szándékkal tartózkodik, hogy állandóan ottmaradjon, az a hely, amelyet vagyoni jogi személyiségének központjául választ. Nem elég tehát csak az ott tartózkodás ténye, hanem szükséges az állandó ottmaradás szándéka is. Az elnök véleménye szerint az illetékességi összeütközések nem abból származnak, mintha az utolsó lakhely fogalma nem volna tiszta és világos, hanem abból, hogy azok a tényelemek, amelyek alapján az utolsó lakhely megállapítható, vitásak. Helyes eljárásnak azt tartja, hogy ha a közjegyzőnek illetékessége tekintetében a legkisebb kétsége is van, vagy pláne, ha vele szemben egy másik közjegyző a maga illetékességét vitatja, a legsürgősebb biztosítási intézkedéseken kívül érdemleges intézkedést tenni mindaddig nem szabad, míg az illetékesség kérdésében az erre hatáskörrel bíró bíróságok jogerősen nem döntöttek. Az indítványozó az elnök felvilágosításai nyomán indítványát visszavonta.

A tárgysorozat utolsó pontjaként a választásokat ejtették meg, s e szerint elnök lett újra *Galánffy* János dr. felsőházi tag, kamarai rendes tagok lettek: Békéssy Jenő dr., Elbel Tibor dr., Örley Dénes dr. és Ujvárossy Lajos dr., póttagok: Csongvay Géza dr., és Kovách Dénes dr. A számvizsgálóbizottság tagjai lettek: Imreh Dénes dr. Schreiber Miklós dr. és Velsz Elemér dr.

Az örökösödési per bírósága a hagyatéki bíróság mellőzésével foganatosíthatja-e az általa hozott jogerős ítéletet? jogerős birói egyezséget?

A legfelsőbb birói gyakorlat az 1894. évi XVI. t. c. 88. §-ára tekintettel az örökösödési perekben azt az eljárást követte, hogy a hozott jogerős ítéleteket, jogerős birói egyezségeket az örökösödési eljárás befejezhetése céljából az illetékes hagyatéki bírósághoz teszi át. A hagyatéki bíróság ha és amennyiben folytatólagos tárgyalás nélkül tehet, — átadó végzést hozott. De ha a per előtti tárgyalásokra és a befejezett perekben hozott birói ítéletekre tekintettel folytatólagos tárgyalás vált szükségessé, — a hagyatéki iratokat e célból az illetékes kir. közjegyzőhöz kikézbcsítette. Ebből a legfelsőbb birói gyakorlatból azt következtethetem: hogy a per bírója az érdekelt felek, az örökösök közötti vitás kérdéseket dönti el; az átadást, illetőleg az örökösödési eljárás végbefejezését, az Öe. és ezt kiegészítő Min. rendeletek a hagyatéki bíróságra bízzák. Ezt a már hivatkozott 88. §-on kívül még az Öe-nak 4., 67—70. §§-ai is következtetni engedik. Az Ö. E. 4. §-a az elhalálozástól, vagy holtánnyilvánítástól 3 hó elteltével, ingatlan hagyaték esetében hivatalból megindítandónak mondja ki az örökösödési eljárást. A 67—70. §§-ok az örökösödési eljárás keretében rendezendőnek mondják ki az olyan tkvi állapotokat, amikor örökhagyó nevében — annak sem tulajdonát, sem hagyatékát nem képező ingatlanok állanak; — s viszont: amikor idegen néven vannak hagyatékot képező ingatlanok.

Mindezek a kérdések az örökösödési eljárás rendjén az érdekeltek által becsatolható tulajdonjogi szerzésre, bekebelezésre alkalmas magán okirat, vagy felveendő külön jegyzőkönyv, vagy közokirat alapján megoldhatók. Ha azonban ezen rendezetlen tkvi állapotok békés úton, a tárgyalás alkalmával nem

rendezhetők, — és az érdekeltek egymás ellen pert indítottak, a per bírása az örökhagyó nevén álló ingatlanra, az örökösökkel szemben, harmadik idegen személy tulajdonjogát; — vagy egy harmadik idegen személy nevén álló ingatlanra az örökhagyó tulajdonjogát ítéletileg megállapítja; — az első esetben a folytatólagos tárgyaláson az örökösök kötelesek az idegen javára; — a második esetben pedig az idegen köteles az örökösök javára tulajdonszerzésre alkalmas okíratot kiállítani.*)

Az alábbi jogesetben a K-i. kir. jbiróság P. 3089/4—1933. számú, — s a K-i kir. tszék mint felebbezési bíróság Pf. 1242/8—1934. számú helybenhagyó ítéleteikkel figyelmen kívül hagyva az eddigi legfelsőbb joggyakorlatot, — a hagyatéki bíróság mellőzésével, a hozott jogerős ítéletek alapján végrehajtási úton, közvetlen eszközölték a bekebelezéseket.

A hagyatéki ügyiratok, s azok alapján hozott Pk. 12.671/1933. számú jogerős végzés szerint 1933 évi április 24-én szóbeli végrendelet hátrahagyásával elhalt: Laczó Ferenczné sz. Bertalan Karolin hagyatékaként leltározattak a h-i 201. sz. tkvben 53. és 55. hrsz alatti, és ugyanottani 394. sz. tkvben 53. és 54/b. h. rsz. alatti ingatlanok; amik örökhagyó tulajdonaiul voltak bekebelezve. És ugyancsak bizonyos ingók is hagyatékként lettek leltározva. A hagyatékként leltározott ingó és ingatlan vagyont hátramaradt házastárs, örökhagyónak második férje, a szóbeli végrendelet alapján magának kérte átadni.

Balogh Krisztina férj. Czeibert Jánosné leszármazó örökös, örökhagyónak első férjétől származott édes leánygyermeké közokíratra hivatkozva, mint tulajdonait, kérte a leltározott 201 és 394. sz. tkvi ingatlanokat a hagyaték állagából kihagyni; előadva azt, hogy a 138/1915 ügysz. alatti közokíratba foglalt örökség átadási szerződésből csak tévedésből lettek kihagyva a hagyatékként leltározott ingatlanok; mert azok egy beltelket képeznek a közokíratban átruházottaknak megjelölt h-i 475 és 477 sz. tkvekbeni 51/b, 53., és 54/a. hrsz. ingatlanokkal; előadta továbbá, hogy tulajdonjoga érvényesítése iránt a K-i kir. jb. előtt már pert is tett folyamatba, annak kimeneteléig kérte a tárgyalás felfüggesztését, az ügyokíratoknak a hagyatéki bírósághoz betérjesztését. Ez meg is történt.

*) Külön okírat kiállítása egyik esetben sem szükséges, mert a tulajdonjog átírása mindkét esetben az ítélet alapján foganatosítandó és pedig véleményünk szerint is helyesen a hagyatéki bíróság útján. Szerk.

Ehelyütt megjegyzem: hogy a már hivatkozott 138/1915 ügysz. közokíratban az örökség átadási szerződést örökhagyó a leányával, Balogh Krisztinával és annak akkori első férjével, Hencz Imrével kötötte; a megnevezett beltelket tehát vejére és leányára osztatlan fele-fele részekben ruházta át; és mert leányának első férje: Hencz Imre elhalt; — 475 és 477 sz. tkvi ingatlanok osztatlan egyenlő felerészei Pk. 1012/1932 számú végzéssel egyetlen leány gyermekének: Hencz Vilma férj. Keresztes Gyulánénak átadattak.

A pert P. 3089/1933. sz. alatt Balogh Krisztina, másodsor férj. Czeibert Jánosné örökhagyó leánya, mint leszármazó örökös és a leltározott ingatlanok felerészből való tulajdonát igénylője, — és Hencz Vilma férj. Keresztes Gyuláné, — örökhagyó unokája, — mint örökhagyó elhalt veje — Hencz Imre kizárólagos örököse indították. Ebben a perben meghozatott — másodbíróság által is helybenhagyatott: P. 3089/4—1933. sz. *Ítélet:*

„A kir. járásbíróság annak megállapítása mellett, hogy a hetesi 201. sz. tkvben felvett 53. és 55. hrsz. ingatlan, valamint a hetesi 394. sz. tkvben felvett 54/b. hrsz. alatti ingatlan nem képezik néhai Laczó Ferencné, született Bertalan Károlin hagyatékát, hanem Czeibert Jánosné, született Balogh Krisztina és Keresztes Gyuláné, szl. Hencz Vilma felpereseknek egyenlő arányban osztatlan közös tulajdonai azok; alpereseket annak tüzésére kötelezi, hogy nevezett felperesek az ezen ingatlanokra vonatkozó tulajdonjoguknak ezen ítélet alapján, végrehajtás útján leendő bekebelezését kérhessék, az ítélet jogerőre emelkedése után.”

Nem kritizálni, — amihez egyáltalán jogom sincs; — még kevésbé akarom magam felülvizsgáló bírónak feltolni; hanem a jogesetet, — az Öe., Öen., az R. és Rn. szabályaira tekintettel, mint eléggé közérdekűt pertractálom, — kérdéssé tehetem: hogy akkor, amikor az eljáró kir. járásbíróság helyesen megállapította, hogy a hetesi: 894. sztkvben 53. és 54/b, hrsz. — és az ugyanottani 201. sz. tkvben 53. és 55. hrsz. ingatlanok nem képezik örökhagyó: Laczó Ferenczné sz. Bertalan Károlin hagyatékát; — ezek 1915. évben kelt 138/1915 ügyszámú közjegyzői okíratban foglalt örökség átadási szerződéssel Hencz Imre és neje sz. sz. Balogh Krisztinára lettek átruházva, tehát most megnevezetteknek tulajdonai; — a tulajdonjogoknak,

végrehajtási úton való bekebelezhetésének kimondásával, — nem lépte-e át a bíróság a demarkációs vonalat?!

Mondjuk, hogy amikor kimondta, miszerint a megnevezett ingatlanok osztatlan egyenlő felerésze az örökhagyóval szerződő egyik ma is élő felet: Balogh Krisztinát, jelenleg Czeibert Jánosnéét illeti, — tehát az őt illető osztatlan egyenlő felerész, a hozott jogerős bírói ítélet alapján végrehajtási úton is bekebelezhető...? — ezt sem tartom a hagyatéki bíróság mellőzésével eszközölhetőnek, mert a per bírójának nem volt szabad figyelmen kívül hagyni: mik lettek hagyatékként leltározva? s hogy a leltározott ingó és ingatlan hagyaték közül mik maradtak átadandókként fenn? Az ítélet tehát ezekre tekintettel lett volna meghozandó. Legkevésbé mondhatta ki a per bírósága: hogy a per tárgyát képező ingatlanok osztatlan egyenlő fele részére Hencz Vilma férj. Keresztes Gyuláné tulajdonjoga az ítélet alapján végrehajtásilag is bekebelezhető?! Mert: a peres ingatlanok osztatlan egyenlő felerészei szerződési alapon Hencz Vilma édes apját, Hencz Imrét illették! minthogy azonban Hencz Imre szerződőfél időközileg elhalt, — leányát, az egyik felperesként szerepelt Hencz Vilmát az elhalt apja után leszármazói — tehát törvényes öröklési jogon illette a peres ingatlanok felerésze, ami a per befejezte után öröklési eljárással volt átadandó!

Szerény nézetem szerint egy ítélet rendelkező része csak addig terjedhetett: mint fentebb is megjegyeztem, — hogy megállapítja, miszerint a peresített ingatlanok nem képezik Laczó Ferenczné sz. Bertalan Karolin örökhagyónak hagyatékát; mert azokat örökhagyó még életében, 138/1915 üsz közokirattal átruházta leányára: Balogh Krisztina — akkor férj. Hencz Imrénére és ennek férjére, vagyis vejére, Hencz Imrére, miért is a hagyaték állagából egészben, — és pedig osztatlan fele részben mint Balogh Krisztina — jelenleg másodszor férj. Czeibert Jánosné tulajdona; — osztatlan másik fele részben pedig mint időközben elhalt: Hencz Imre örökségi tulajdona kihagyandók! Az ítéletek hiteles kiadmányait foganatosítás végett a hagyatéki bírósághoz kellett volna áttenni.

A jogeset érdekességét fokozza az is, hogy örökhagyó megajándékozott veje: Hencz Imre még 1923 január 12.-én elhalt; hagyatékát az egy helyben lakó — másik kir. közjegyző tárgyalta; — a hozott jogerős ítéletek kapcsán az iratok tehát

melyik kir. közjegyzőhöz lettek volna kiadandók?*) A per 1933 április 24-én elhalt Laczó Ferenczné sz. Bertalan Karolin — mint tkvi tulajdonos hagyatéki ügyével kapcsolatosan indult; akinek a peres ingatlanokon kívül átadatlan ingó vagyona is van; a hagyatéki ügyiratok tehát a hozott ítéletek kapcsán ezen hagyatéki ügyben eljáró közjegyzőhöz visszakézbesítendőek! De mert a peres ingatlanok osztatlan felerészeinek tulajdonosa: Hencz Imre elhalt, hagyatéka már átadva lett, — a megnyert ingatlanrészek Hencz Imrének pót hagyatékát képezik: mindkét örökhagyónak hagyatéka külön-külön adandó-e át? avagy van-e kapcsolatos tárgyalásnak helye? s ha igen, — melyik közjegyző hivatott kapcsolatosan eljárni? Szerintem: Bármelyik! De mert a kérdéses ingatlanok utóbb elhalt Laczó Ferenczné sz. Bertalan Karolin nevének állanak, az ő hagyatékeként lettek leltározva és mert az ő örökösei kívánságára és érdekében indult meg az örökösödési eljárás, — ezen hagyatéki ügy bírói-megbízott kir. közjegyzője, Hencz Imre örökhagyó hagyatéki ügyében eljáró kir. közjegyző kiértésítésével, beszerzi annak hagyatéki ügyiratait és kapcsolatosan akként tárgyalja le, hogy a Laczó Ferenczné hagyatékeként fennmaradt ingók lesznek ennek örököseinek átadandók! S ezen örökhagyó ingatlanai, illetve nevének álló ingatlanok osztatlan egyenlő felerészei a jogerős ítéletekre hivatkozással, a hagyatéki állagból mint Hencz Imréné — másodszor férj. Czeibert Jánosné tulajdonai kihagyatnak és a hagyaték átadásával egyidejűleg a tulajdon jogot ezen ingatlanok osztatlan egyenlő felerészeire az áttett ítéletek alapján, Balogh Krisztina most másodszor férj. Czeibert Jánosné nevére, ajándékozás jogcímén bekebelezze, — a tkvi hatóság megkeresendő. Ugyancsak megkeresendő a tkvi hatóság az áttett ítéletekre hivatkozással, hogy a kérdéses ingatlanok osztatlan másik felerésze, — mint megajándékozott: Hencz Imre tkvönkívüli tulajdonjogának kitüntetésével, a tulajdonjogot Hencz Vilma férj. Keresztes Gyuláné javára, leszármazói öröklés jogcímen bekebelezze be.

Ha azonban Laczó Ferenczné sz. Bertalan Karolin hagyaté-

*) Mint póthagyatékra nézve 15500/1928 I. M. rendelet szerint általában az a kir. közjegyző az illetékes, aki a januárius hóban elhaltak hagyatékára nézve illetékes. Az alapügyben eljáró közjegyző viszont a most hivatkozott rendelet 6. §. 3. pontja alapján a felek hozzájárulásával az átengedést igényelheti.

kában eljáró bírói megbízott kir. közjegyző lemond a tárgyaláshoz való jogáról és hivatkozva Hencz Imre hagyatéki ügyére, — ennek hagyatékában eljáró és az alap átadást is teljesített kir. közjegyzőhöz átteszi kapcsolatos tárgyalásra, — ez esetben azon kir. közjegyző jár el előző módon.

Dr. Mártonffy Bogdán
kir. közjegyző

Közlemények.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Matheovics* Ferenc dr. szombathelyi ügyvédet Vámosmikolára kir. közjegyzővé nevezte ki. Az új közjegyzőben, aki értesülésünk szerint nemcsak mint gyakorlati jogász működött, hanem két nemzetközi jogi tárgyú munkának is szerzője, a kar bizonyára értékes tagot fog nyerni. Minden személyi vonatkozás kizárásával nem hallgathatjuk azonban el azt a szerény véleményünket, hogy amíg sajnós, nagy számmal vannak még mindig állástalan helyettesek, ezek érdekében kívánatosabb és méltányosabb volna a megüresedő állásoknak régi, érdemes helyettesekkel való betöltése.

Kamaraközi értekezlet. *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag a budapesti kir. közjegyzői kamara elnöke október hó 8—10. napjai valamelyikére — a pontos időpontot külön meghívón fogja jelezni — Budapestre kamaraközi értekezletet fog egybe hívni. Az értekezleten a többek között tárgyalás alá veszik a debreceni kamara alábbi négy indítványát: *a)* A kir. közjegyzők országgyűlési képviselőkké való megválaszthatása. — *b)* A törvénykezés egyszerűsítéséről szóló 1930. évi XXXIV. t.-c. némely — a közjegyzői ügyködéssel kapcsolatos — szakaszának módosítása. — *c)* Indítsanak a kir. közjegyzői kamarák közös akciót az irányban, hogy a kir. közjegyző-helyettesek az O. T. I. biztosítási kötelezettsége alól kifejezetten felmentessenek. — *d)* Írjanak fel a kir. közjegyzői kamarák most már kamaraközi határozat alapján a m. kir. igazságügyminiszter úr önagyméltóságához, hogy az 5100/1931. M. E. számú rendelet 61. §-a, mint antiszociális intézkedés — hatályon kívül helyeztessék.

A nyugdíjintézeti állandó döntőbíróóság. Az új nyugdíjrendelet, a 15600/1934. I. M. rendelet 12. §-ának rendelkezéseire tekintettel a nyugdíjintézet a maga részéről az állandó döntőbíróóság tagjaiként megválasztotta, amint ezt különben már ennek

a közlönynek június havi számában közöltük, *Lázár* Ferenc dr. budapesti, *Galánffy* János dr. debreceni, *Angyal* Béla dr. pécsi kamarai elnököket és *Hanny* Tódor dr. győri kir. közjegyzőt. Időközben a kamarák választmányai a választásokat szintén megejtették s ezeknek következtében a döntőbíróóság tagjai lettek a budapesti kamara részéről: *Gröber* Aladár dr. gyöngyösi, *Hedry* Aladár dr. budapesti, *Holitscher* Szigfrid dr. budapesti, *Kepes* János dr. székesfehérvári, *Körössy* Bertalan dr. budapesti, *Szily* János dr. adonyi, *Wagner* Béla dr. kecskeméti kir. közjegyzők; a debreceni kamara részéről: *Elbel* Tibor dr. karcagi, *Nemes* Bertalan dr. miskolci, *Rácz* Albert dr. törökszentmiklósi és *Tarnay* Tibor dr. jászberényi kir. közjegyzők; a pécsi kamara részéről: *Kasza* Sándor dr. marcali, *Mike* Imre dr. nagyatádi, *Pálffy* Gyula dr. szigetvári kir. közjegyzők; a szegedi kamara részéről: *Jedlicska* Béla dr. szegedi, *Földes* Béla dr. hódmezővásárhelyi kir. közjegyzők s végül a szombathelyi kamara részéről: *Belcsák* Sándor dr. komáromi és *Paár* Lajos dr. tatai kir. közjegyzők. Az állandó döntőbíróóságnak a fentiek szerint tehát összesen 22 tagja van. A nyugdíjintézet, amint már szintén jeleztük a döntőbíróóság megalakítására *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tagot, a budapesti kamara elnökét kérte fel. A döntőbíróóság ügyrendje tervezetének elkészítésére *Kepes* János dr. székesfehérvári kir. közjegyző kapott megbízást. Az állandó döntőbíróóság alakuló ülését ez évi október hó 8—10. napjai valamelyikén Budapesten, *Lázár* Ferenc dr. irodájában fogja megtartani.

A szegedi kamara közgyűlése. A szegedi kir. közjegyzői kamara évi rendes közgyűlését Szegeden, szeptember 8. napján tartotta meg *Jedlicska* Béla dr. elnöklete alatt. A közgyűlésen az elnökön kívül jelen voltak: *Albertényi* Andor dr., *Aigner* Károly dr., *Bogdán* Ernő dr., *Demkó* Pál dr., *Földes* Béla dr., *vitész* *Kozma* György dr., *Mikosevits* Dezső dr., *Paczolay* Károly dr., *Sirsich* György dr., *Swastits* Benő dr., *Szőke* Jenő dr., *Tarján* Béla dr. és *Tárczay* Rezső dr. kir. közjegyzők. Az elnök a közgyűlést megnyitva, a kamara évi jelentését terjeszti elő. A jelentés szerint a kamara az elmúlt év folyamán egy rendes közgyűlést és 7 választmányi ülést tartott. A kamara területén működő közjegyzők tekintetében az év folyamán az a személyi változás történt, hogy *Jakab* Zoltán dr. szentesi közjegyzőt *Balassagyarmatra* s helyébe *Albertényi* Andor dr. vámosmikolai közjegyzőt helyezték át. A kamara a közjegyzőjelöltek sorából

törölte Gassner Gyula dr. és Lukács Béla dr. jelölteket s viszont bejegyezte vitéz Barcza Ferenc dr., Karácsony András dr., Dömötör Gyula dr. és Földes Pál jelölteket. Összesen négy fegyelmi panaszt adtak be két közjegyző ellen, mindegyik ügyben az eljárás még folyamatban van. A kamaránál 268 ügydarabot iktattak, amelyek mind elintézésre nyertek. A jelentés ezután hivatkozik arra, hogy az előző jelentésben úgy a közérdek, mint a közjegyzői kar érdekében a jogos panaszokat és kívánságokat teljes őszinteséggel feltárták, s mert azóta a helyzet nem változott, legfeljebb rosszabbodott, a kamara nem akar ismétlésekbe bocsátkozni s nem akar az igazságügyminiszternek, aki a kar helyzetét és sérelmeit tökéletesen ismeri, feleslegesen terhére lenni, mindezekre tekintettel, a jelentés csak arra szorítkozik, miszerint felkéri az igazságügyminisztert arra, hogy az elárvult közjegyzői intézmény iránt hálásan tapasztalt jóindulatát tartsa fenn s a kar jogos sérelmeit ott, ahol és amikor lehet, orvosolja. A jelentés előterjesztése után a választásokat ejtették meg s ezek eredményeként elnök lett ismételtén is Jedlicska Béla dr. szegedi, választmányi rendes tagok lettek: Demkó Béla dr. makói, Földes Béla dr. hódmezővásárhelyi, Sirsich György dr. szegedi és Tarján Béla dr. gyulai, póttagok: Nagy Béla dr. makói és Aigner Károly dr. szegedi kir. közjegyzők. A fegyelmi bíróság rendes tagjai lettek: Jedlicska Béla dr. és Sirsich György dr. szegedi, póttagok: Demkó Pál dr. makói, vitéz Kozma György dr. hódmezővásárhelyi kir. közjegyzők. Kamarai titkárrá ismételtén Demkó Pál dr. kir. közjegyzőt választották meg. A számvizsgálóbizottság jelentését terjesztette ezután elő az elnök, amelyet, valamint a jövő évi költségvetést a közgyűlés elfogadott. Az 1934. évi tagsági díjat a közgyűlés 80 pengőben állapította meg, amely összegben az országos egyesület tagsági díja is bennfoglaltatik. A közgyűlésen Paczolay Károly dr. terjesztett elő indítványt a póthagyatéki megbízások megosztása tekintetében olyan helyeken, ahol több közjegyző működik. Az indítványt elfogadták s megfelelő felterjesztés megtételére az elnökséget utasították.

Az országos egyesület központi bizottságának ülése.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyesületének központi bizottsága október hó 8—10. napjai valamelyikén Budapesten ülést fog tartani. Az ülés tárgyai az 1934. év végén tartandó jubiláris díszülés előkészítése s az egyesület tisztikarában és központi bizottságában beálló személyi változások megbeszélése.

A budapesti kamara közleményei. A budapesti kamara ezúton is felhívja a közjegyzőket és a helyetteseket, akik a kamarához beadványokat intéznek, hogy azokat a megfelelő postabélyeggel lássák el, mert a kamara nincsen abban a helyzetben, hogy portókülönbözeteket és bírságokat fizessen s a jövőben a nem kellően portózott beadványokat elfogadni nem fogja. — A budapesti kamara szokásos havi társas vacsoráit október havától kezdve további értesítésig minden hó második keddjén az Országos Kaszinó különtermében, vagy a földszinti nagy teremben fogja megtartani.

A díjmentes hagyatékok értékhatára. Engedjék meg nekem, hogy mint a legfiatalabb közjegyzők egyike én is hozzászólhassak egy öreg közjegyzőnek a díjmentes hagyatékok értékhatáráról megjelent cikkéhez.

Rövid közjegyzői működésem eredményeként a cikk következtetéseit teljes egészében magamévá kell, hogy tegyem, mert minket falusi közjegyzőket az eddigi degresszív, tehát a legnagyobb mértékben antiszociális díjszabásnak a magasabb értékeknél való felemelése az ingyenes értékhatár kitolásáért már csak azon egyszerű oknál fogva sem kárpótolhat, mert élénk nagyobb értékű hagyatékok rendszerint csak abban az esetben kerülhetnek, ha az örökgyógyó elhalálása hirtelen és váratlanul következett be. Minden más esetben ugyanis a községi jegyzők gondoskodnak arról, hogy hagyatéki tárgyalásra ne kerüljön sor. Ez elvégre rászükrol is érthető, mert a gazdasági viszonyok leromlása következtében nekik sem igen akad egyéb kiadósabb magánmunkálati tevékenységre alkalmuk.

Ezen értékhatár felemelésnek nálunk vidéki közjegyzőknél hatályos rekompensációja csak az lehetne, ha a fel- és lemenők közötti jogügyleteket, vagy azok közül is legalább az ingyeneseket, a közjegyzői kényszerhez kötnék. Ezen intézkedést a közjegyzőknek többé-kevésbé méltányos anyagi érdekeik kívül, — ami elvégre általános jogszolgáltatási szempontból mellékes, — a legteljesebb mértékben indokolná az a körülmény, hogy a családi jellegű, tehát az általános tapasztalat szerint legelkeseredettebb és gyakran vagyoni romláshoz vezető pereskedéseket minden bizonnyal a legkisebb mértékre leszorítaná.

Alig háromnegyed évi itteni működésem alatt már egy csokorra valót gyűjthettem az olyan magánmunkálati tevékenységből keletkezett okiratokból, amelyek egy-egy család bé-

kéjét teljesen feldúlták, a bíróságoknak egy csomó hiábavaló munkát adtak és az érdekelteknek súlyos tandíjat kellett azért fizetniök, hogy sokszor nem is teljesen jószántukból fordultak az állítólag olcsón dolgozó jegyzőhöz.

Szerény nézetem szerint tehát az értékhatár felemelését okvetlenül össze kellene kapcsolni a közjegyzői hatáskör kiterjesztésével. Ha pedig ez bármi oknál fogva ma még nem volna időszerű, úgy az ingyenes értékhatár felemelését is el kell ejteni a díjreformnál és más módot kell keresni a díjrendelet antiszociális intézkedéseinek kiküszöbölésére.

Szerintem erkölcsi okoknál fogva sem indokolt az ingyenes értékhatár felemelése, mert ingyen munkát csak attól lehet méltányosan követelni, aki azért más módon kap kárpótlást. Az összes fix fizetéses hivatalnokoknál, tehát a községi jegyzőknél is, a létalapukat biztosító állandó javadalmazásban megvan a rekompenzáció az esetleg ingyen végzendő ténykedéseikért és munkálataikért.

Az 1894. évi XVI. t. c. életbeléptetése idején ezen kárpótlás a közjegyzőknél is meg volt azzal a ténnyel, hogy az összes hagyatéki ügyek hozzájuk utalásával nekik olyan jövedelmi többletet teremtettek, amelynek ellenében jogosan és méltányosan kívánhatták tőlük, hogy a 200 koronán felüli ügyeket ingyen intézzék. Azt hiszem teljesen fölösleges nekem bőven kifejteni, hogy ma már, amidőn a vidéki közjegyzőnek egyedüli létalapja és kizárólagos jövedelmi forrása lett a számban és értékben lényegesen megcsappant hagyatéki ügyek intézése, ezen intézkedés az erkölcsi alapját teljesen elvesztette, azt már tisztára csak szociális szempontokkal lehet megindokolni, de viszont ezen szociális szempontokat a közjegyzők javára is figyelembe kell venni, mert különben elproletarializálódnak, ami egyben az egész intézmény halálát is jelentené. *Tamásfalvi Thury Géza dr. csepregi kir. közjegyző.*

Közjegyzői okiratok készítése írógépen. Az Igazságügyi Közlöny augusztusi számában a következő 1084/1934. I. M. számú tájékoztató rendelet jelent meg: „A 22059/1898 I. M. sz. közlemény (Igazságügyi Közlöny VII. évf. 233 lap) szerint közjegyzői okiratok készítésénél az írógép használatát mellőzni kell. A gépirással kapcsolatban e közlemény kibocsátása óta bekövetkezett műszaki és vegyipari fejlettség mellett azonban ma már felügyeleti szempontból nem kifogásolható, hogy a közjegyzők ügyvitelében bizonyos korlátok között a gépirás is al-

kalmazáshoz jusson. Nem alkalmazható semmi esetre sem gépirás az 1886 : VII. t. c. 20. §-ának a) és b) pontjában említett közokiratok és végrendelezések készítésénél (1874 : XXXV. t. c. VI. és VII. fejezet) *s egyébként is csak akkor használható, ha a betűket és egyéb írásjeleket olyan feketeszínű olajos festékkel viszi át a papírosra, amely a papíros anyagába úgy hatol be, hogy azt onnan nyom nélkül eltávolítani nem lehet.*” A rendeletben foglaltakkal kapcsolatosan több nagyobb írógép vállalatnál érdeklődtünk s azt az értesülést nyertük, hogy olyan írógép szalag, amelynek betűátütése nyom nélkül eltávolítható nem volna, jelenleg Magyarországon forgalomban nincs. Az ilyen írógép szalag külföldi gyártmány, amelynek behozatalára ezidő szerint engedélyt, jobban mondva devizát nem adnak. Erre is tekintettel, kívánatos volna a rendelet megfelelő s olyan irányú módosítása, amely részben a jelenlegi gyakorlatnak is megfelel, vagyis, hogy a telekkönyvi bejegyzés céljaira kiállított hiteles kiadványoktól eltekintve, más hiteles kiadványok, hiteles másolatok s jegyzőkönyvek készítésénél az írógép korlátozás és feltétel nélkül használható. Ma már különben még egy ilyen rendelet kibocsátása is anachronizmusnak fog felütni.

A hagyatéki tárgyalások nyilvánossága. Egy hagyatéki ügyben a tárgyaló közjegyző tudomására jutott, hogy az érdekelt felek a tárgyalásra ujságírókkal együtt fognak megjelenni. Szóbeli utasítást kért az illető közjegyző a járásbírószék vezetőjétől és a hagyatéki referenstől, akiknek egyöntetűen az volt a véleményük, hogy a felek hozzájárulása esetén az ujságírók jelenléte nem volna kifogásolható. A tárgyaláson a felek az ujságírók jelenlétét nem is kifogásolták s ekként a tárgyalás az ő jelenlétükben folyt le. A következő tárgyaláson az egyik érdekelt fél már a nyilvánosság kizárásának elrendelése iránt terjesztett elő kérelmet. A közjegyző a kérelemnek megfelelően intézkedett s az ujságírókat távozásra kérte fel. Arra a kérdésükre, hogy a tárgyalásról közlést tehetnek-e, a választ az eljáró közjegyző megtagadta. E tárgyalás után az egyik fél írásbeli utasításért a bírósághoz fordult s a budapesti I—III. ker. kir. járásbírószék, mint illetékes hagyatéki bíróság ebben a tárgyban Pk. II. 64763/17/1933. szám alatt hozott végzésével arról értesítette a hagyatéki ügyben eljáró kir. közjegyzőt, hogy a hagyatéki eljárásban a tárgyalások nyilvánosságára, valamint a nyilvánosság kizárására vonatkozólag külön idevágó jogszabályok nem létében per analogiam a Pp. vonatkozó rendelkezései irány-

adók. Ebben a tárgyban a Pp. 206., 207 és 208. §-ai rendelkeznek s ezek szerint a tárgyalás és határozatok kihirdetése a bíróság előtt nyilvános. A gyermekek és olyan személyek, akik nem a hely méltóságának megfelelően jelennek meg, a hallgatók közül kizárhatók. A bíró, ebben az esetben a bírói megbízott közjegyző a később jelentkezőket kizárhatja, vagy egyes személyeknek a jelenlétét megengedheti (206. §.). A bíróság a nyilvánosság kizárását hivatalból is elrendelheti, ha a tárgyalás nyilvánossága a közrendet, vagy a közérkölciséget veszélyezteti. A bíróság bármelyik fél kérésére elrendelheti a nyilvánosság kizárását, ha a tárgyalás nyilvánossága a fél méltányos érdekeit sérti. A nyilvánosság kizárása a tárgyalás egész folyamára, vagy annak egy részére szorítható. A felek és képviselőik, valamint a felek részéről megjelölt két-két egyén a nyilvánosság kizárása esetén is jelen lehetnek a tárgyaláson. Ha a tárgyalás nyilvánossága ki van zárva, a tárgyalás tartalmának bármely módon való közlése tilos. (207. §.) A nyilvános tárgyalást elrendelő végzés ellen fellebbevitelnek, a fennforgó esetben a hagyatéki bírósághoz előterjesztésnek a nyilvánosságot kizáró határozat ellen külön fellebbevitelnek helye nincs. (208. §.)

Leltározás elrendelése, foganatosítása, amikor az örökösök ezt a pénzügyi hatóságnál kérik. Adott esetben megtörtént, hogy az örökösök, azzal az utógondolattal, hogy Öb.-t fognak kérni, leltározási kérelmet terjesztettek elő a m. kir. adóhivatalnál az örökösök halálát követő 3 hónapon belül. Az adóhivatalnál a kérelmet intézkedés végett az eljárásra illetékes közjegyzőhöz tették át, akinek azonban az a felfogása, hogy a pénzügyi hatóság a leltározást csak az örökösök halálától számított 3 hónappal ezelőtt kérheti.

Az eset jogi elbírálásánál — nézetünk szerint — a következő megállapítások lépnek előtérbe.

Az 1920. évi XXXIV. t. c. 37. §-a a pénzügyi hatóságoknak is megadta azt a jogot, hogy a leltározás elrendelését kérhessék. Ez a jog azonban csak akkor illeti meg a pénzügyi hatóságot, ha az 1894. évi XVI. t. c. 2. §-a s illetve 4. §-ai alapján az eljárást nem kellene amúgy is hivatalból megindítani (a fenti 37. §. 6-ik pontja). Természetes ez, mert hiszen azon esetekben, amikor akár a 2. §., akár a 4. §. alapján az örökösödési eljárás azonnal vagy 3 hónap múlva megindul, — a leltározás a pénzügyi hatóságok kérelme nélkül is megtörténik. A hagyatéki biztosításáról s ennek következtében a kincstár

érdekének megvédéséről az Öe. 9. és 90. §-aival már eddig is gondoskodott a bíróság, ily esetben tehát semmi szükség sincs a kincstár külön leltározás kérésére jogának biztosítására.

Ellenben igenis szükség volt erre azon esetekben, amikor anélkül esetleg nem kerülne sor a leltározásra. Akkor: amikor csak ingó hagyatéki eljárás van és csak nagykorú örökösök vannak, s amikor a hagyatéki eljárás úgyszólván sohasem indul meg. Ily esetben is fennállott ugyan a hagyatéki bejelentésének kötelezettsége, de ha ezt elmulasztották (és mikor nem mulasztották el?) csak kihágási eljárás folytán juthatott a kincstár az illetékekhez, míg most — leltározást kérni joga lévén — oly módon is biztosíthatja ezeket.

Kétségtelen tehát, hogy az 1920. évi XXXIV. t. c. 37. §-ának 6. pontja alapján a pénzügyi hatóság csak az örökösök halála után 3 hónap múlva kérhet leltározást és csakis azon esetekben, amikor az örökösödési eljárást nem kell hivatalból megindítani. A pénzügyi hatóság kérelmére való leltározást az Öe. 6. §-a alapján az illetékes közjegyző rendeli el. Önként következik, hogy minden más esetben, amikor a leltározás kérésére jogosultak (örökösök stb.) a pénzügyi hatóságnál ugyan, de olyan hagyatékokban kérik a leltározás elrendelését, amelyekben az eljárás hivatalból úgyszólván megindulna, — a pénzügyi hatóság nem rendelhet és nem is kérhet leltározást. Ily esetekben a felek kérelmét közli az illetékes közjegyzővel, aki azután nem az 1920. évi XXXIV. t. c. 37. §-a, hanem az 1927. évi IV. t. c. 6. §-a alapján rendeli el a leltározást. Vagyis az esetben, ha az Öe. 4. §-ának esete fennforog, már megindult a hagyatéki eljárás és ha a közjegyző a tárgyalásra is tűzött már hatánapot, Ö. b. a 99. §. szerint már nem kérhető.

Az 1920. évi XXXIV. t. c. 37. §-ában szabályozott eset egyike azoknak az eseteknek, amikor a leltározás ellenére sem folyik hagyatéki eljárás, és a leltározás kizárólag csak az örökösödési illeték megállapíthatása végett történik. De az e fajta leltározás practice csak ingó hagyatékoknál lehetséges, s csakis nagykorú örökösök léte esetén, — amikor tudvalevőleg hivatalból eljárás nem indulhat.

Minden más esetben, tehát ha ingatlan vagyon van, — a leltározás az örökösödési eljárás folyamatban létét jelenti, mert csak akkor történhetik, ha az eljárás (hivatalból, vagy kérelemre), de semmi esetre sem a kincstár kérelmére, mert erre ennek az előadottak szerint joga nincs — megindul.

A leltározás kérdésével kapcsolatban felmerül az eljárásra illetékes közjegyző jogorvoslati lehetőségének kérdése is. A bírói gyakorlat egyrészével ellentétben e tekintetben az a nézetünk, hogy abban az esetben, ha a járásbíró akár a leltározás, akár az Öb. tekintetében a fentiek ellenére döntene, a közjegyző jogosított a sérelmes végzés ellen felfolyamodással élni: mert azt eljárási szabályok sehol ki nem zárják, s mert a közjegyző a hagyatéki eljárásban nem csak bírói megbízott, hanem az őt megillető költségek tekintetében érdekelt fél is, és végre, mert a jogszolgáltatás fejlődése szükségessé teszi, hogy az egész eljárást lefolytató és a felelősséget viselő közjegyző kérhesse a bírósággal való vélemény eltérés esetén a felsőbb bíróságok döntését. (Beküldték)

A jegyzői magánmunkálatok galériája. Meg kell mindenekelőtt jegyeznünk, hogy anyagtorlódás miatt az ezidőszerint rendelkezésünkre álló, idevonatkozó anyagnak csupán egy részét közölhetjük. E közlések előtt meg kell emlékeznünk arról, hogy a Magyar Jogászegylet 1911. évi kiadmányai között kezeinkbe került az 1911 október 18-án tartott ülés jegyzőkönyve, amelyben olvasuk, hogy Márkus Dezső dr. volt kuriai bíró felszólalásában — az ülés tárgya különben a közokirati kényszer volt — megállapította, hogy épen a magyar viszonyokra s a jogbizonytalanságra tekintettel, amely az ingatlanok szerzése körül nálunk lépten-nyomon tapasztalható, tekintettel továbbá arra, hogy nálunk az analfabetizmus aránytalanul nagyobb mint másutt, *s tekintettel végül azokra a visszaélésekre, amelyek a községi és körjegyzők munkálatai körül történnek és amit egyenesen erkölcstelenség volt törvénybe foglalni*: elsőrangú közérdek követeli a közokirati kényszernek minél szélesebb körű kiterjesztését és pedig nemcsak az ingatlanokra vonatkozólag, hanem ismerve a judikaturát s ezzel kapcsolatosan azokat a nagy bajokat, amelyek bizonyos magánokiratok helytelen szerkesztéséből keletkeznek, az összes végrendeleti ügyekre, halálesetre szóló ajándékozásokra, az összes élők között való ajándékozásokra, továbbá minden írni és olvasni nem tudó egyén, nemcsak váltók, hanem egyéb ügyeire is, vagyis az analfabéták mindennemű ügyleteire. Jellemző, hogy az ország legelőkelőbb jogásztestülete előtt már 1911. évben ilyen súlyosan elítélő kritikában részesítették a jegyzői magánmunkálatokat s még jellemzőbb, hogy mindezek ellenére a magánmunkálati jogosítvány megvonása tekintetében mi sem történt, sőt a községi jegyzők ezirányú tevékenységi körét bizonyos vonatkozásokban ki is terjesztették.

A jegyzői összeférhetetlenségre jellemző a következő eset: H. J. és felesége zs.-i lakosok, mint a zs. . . i 1282. számú betétben felvett 6234/4 helyrajzi számú Zs. . . község nevén álló ingatlannak tényleges birtoklás alapján való bekebelezését kérték. A kérvényt a zs. . . i jegyző készítette és nyújtotta be a telekkönyvhöz, noha az okiratot, amelynek alapján a bekebelezés történt Zs. . . község nevében a jegyző állította ki és írta alá. A kérvényt a jegyző bélyeg nélkül nyújtotta be s e miatt természetesen a feleket lelejtezték meg. A beadvány bélyegdíját munkadíjaival együtt felszámította s azt a feleken be is hajtotta. (Beküldte Bürner Sándor dr. budapesti ügyvéd).

Az alábbiakban közlünk még néhány díszpéldányt a jegyzői magánmunkálati tevékenység köréből:

„Nyilatkozat. Melynek erejénél fogva alulírott Kontor Ferenc jegyző rábapordányi lakos, ezennel beleegyezem abba, sőt kifejezett kívánságom az, hogy Kontor Gyula (nős, Borossay Ilonával) után a Kigyósdombi dűlőben örökölhető ingatlanrész járandóságom közvetlenül Láng Imre kiskorú (Béla fia) nevére irattassék át, — ajándék jogcímén. A többi összes örökölhető ingatlanok pedig örökség címén nevemre irandók. Kijelentem azt is, hogy az örökölhető összes ingóságok is kizárólag kiskorú Láng Imre tulajdonát képezik. Ezen nyilatkozat úgy vétessék, mintha a tárgyalási jegyzőkönyvet írtam volna alá. Rábapordány, 1934. évi július hó 18-án. Kontor Ferenc s. k. jzö. Előttünk: Radnay János s. k. tanu szjő. Horváth István s. k. tanu. Pecsét. (Külzet.) Nagyságos Kir. Közjegyző Urnak Csepreg. Tisztelettel megküldöm a nyilatkozatot, ha bélyeg kell rá sziveskedjék rátenni, megküldöm. Rpdny. 1934 július hó 18. Kontor s. k. jzö.

A jegyző tehát nem óhajtott volna mást, mint maga helyett egy öröklési kapcsolatban nem álló harmadik személyt a hagyatékban részesíteni. Igen hiányos fogalmai lehetnek az ügyletkötésről általában és a hagyatéki eljárásról különösen.

A nagygeresdi jegyző által Nagygeresden, 1933. évi október hó 19-én kiállított, különben teljesen sablonos adás-vételi szerződésbe szószerint a következőket írta:

„6. Vevő kiköti, hogy esetleges elhalálozása esetén ezen szerzett ingatlant illetően kizárólagos örököse kiskorú gyermeke Nagy István nagygeresdi lakos legyen, miért is ezen utóörökösödési (!!!) jog bekebelezését kívánja.

Ezen emeletes jogi képtelenségre rádupláz — nyilván félreértett árvaszéki intézkedés folytán — az eredeti szerződésre vezetett következő nyilatkozatokkal:

„Nyilatkozat. Alulírott ezennel kinyilatkoztatom, miszerint feltétlen beleegyezésemet adom ahhoz, hogy jelen adás-vételi szerződéssel megvett ingatlanra az örökösödési jog kiskorú fiam Nagy István nagygeresdi lakos javára bekebeleztessek. Nagygeresd. 1931. évi november hó 29. Nagy

Lajos s. k. Előttünk: (Négy tanu!) „Folytatólag alatta“ Alulírott kirendelt gondnok ezennel kinyilatkoztatom, hogy Nagy Lajos nagygeresdi lakosnak fenti nyilatkozatába foglaltakat kiskorú Nagy István gondnokoltam nevében elfogadom Nagygeresd, 1931. november 29. Nagy Kálmán s. k. kirendelt gondnok. Előttünk: (Négy tanu!)“

De ez még mind semmi, mert ugyanezen szerződésen a nyilatkozatok alatt a következő záradék van:

„Mi alulírott ügyleti tanuk bizonyítjuk, hogy az általunk személyesen ismert Nagy Lajos nyug. tanító, nagygeresdi lakos együttes jelenlétünkben közös magyar anyanyelvünkön kijelentette, hogy az adásvételi szerződés 6. pontja az ő halálesetre szóló ajándékozási akaratát tartalmazza és hogy az általunk ismert Nagy Kálmán, nagygeresdi lakos, mint a megajándékozott kiskorú Nagy István kirendelt ügygondnoka ugyanakkor való együttes jelenlétünkben kijelentette, hogy ez okiraton az 1931. november hó 19-én kelt nyilatkozata a kiskorú Nagy István képviselőjében tett ajándék elfogadását tartalmazza és mindkét említett fél előttünk ezuttal elismerte, hogy ez okiratot előbb már sajátkezűleg írták alá. Kelt Nagygeresden, 1932. április hó 18-án. Négy sajátkezű aláírás, mint felkért ügyleti tanuk.“

Ha ezt a sok jogi képtelenséget, amit a szerződés a rajta lévő nyilatkozatok és a záradék tartalmaz, a jövő háborújában mérges gázzá lehetne változtatni, azt hiszem elegendő lenne egy milliós város kipusztításához.

Ezen, nem is tudom minek nevezhető, jogi szörnyszülöttet Sopronvármegye árvaszéke 20350/1931. szám alatt jóváhagyta!

Nunc venio ad fortissimum. A jegyző által beadott és (akár mint egy ügyvéd) ellenjegyzett tulajdonjog bekebelezési kérvényben kiskorú Nagy István javára az örökösödési jogot kérte bekebelezetni. Elvégre attól, aki ilyen okiratot képes szerkeszteni, nem lehet rossznéven venni, hogy ilyesmit kér, azonban — és az egész dologban ez a legszomorúbb — a telekkönyvi hatóság 1980 1932. tkv. számú végzésével, amidőn a tulajdonjogot a Nagy Lajos vevő javára bekebelezte, kiskorú Nagy István javára feljegyezte az örökösödési jogot. Evvel rátette a koronát erre a jogi remekműre. (Beküldte Tamásfalvi Thury Géza dr. közjegyző.)

Útlevel kiállítás díjak újabb szabályozása. A 219945/1934. B. M. számú rendelet 1934. évi július hó 1-től kezdődő hatállyal az egy év, vagy ennél rövidebb időre kiállított útlevelek bélyegilletékét 5 pengőben, a kiállítás díjat 15 pengőben állapította meg. Akiknek keresete a szokásos napszámot meg nem haladja, a tényleges és nyugdíjas köztisztviselők, valamint hozzátartozóik részére a bélyegilleték 50 fillér s a kiállítás díj 3 pengő 50 fillér. Ha az útlevelet egy évnél több időre állítják ki, a fenti díjak kétszerese, ha 2 évnél több időre abban az eset-

ben a bélyeg és a díjak háromszorosa jár. Útlevel meghosszabbítása a díjak tekintetében azonos elbírálás alá esik, mint az útlevel kiállítása. A közjegyzők, helyettesek s ezek családtagjai a 241123/1926. XI. B. M. rendelet és a 142637/1924. B. M. rendelet 2. bekezdés 1. pontja alapján az útlevel kiállítása nézőpontjából köztisztviselőknek tekintendők s így a kedvezményes útlevel kiállítási díjat és bélyegilletékeket fizetik.

Lakcímtudakolások. A kir. közjegyzők *hagyatéki ügyekben* Budapesten lakó egyénekre vonatkozólag jogosultak a lakáscím közlése végett a m. kir. államrendőrség budapesti főkapitánysága bejelentő hivatalához közvetlen megkeresést intézni. Ezek a megkeresések azonban kizárólag erre a célra rendszeresített nyomtatványokon (218. raktári számú lakcímtudakozó űrlap, beszerezhető az állami nyomdától Budapest I., Kapisztrán tér 1., darabonként 2 fillér, 100 darabnál borítékban, levélként feladva portóra külön 20 fillér küldendő) történhetnek, mert a bejelentő hivatal technikai okokból más megkereséseket nem fogantatosíthat s azokat a megkereső hatóságnak elintézetlenül visszaküldeni kénytelen. A nyomtatvány „hivatalból díj átalányozva” jelzéssel portómentesen küldhető.

Felhívás. A Magyarországi kir. közjegyzők Országos Egyesülete ezúton és ismételten is felhívja azokat a közjegyzőket és helyetteseket, akik a régebbi tagsági díjakkal még hátralékban vannak s akik tagsági díjaikat az 1934. évre még be nem fizették, hogy az esedékes tagsági díjakat bármelyik postahivatalnál kapható üres csekklap kitöltésével a 41951. számú postatakarékpénztári csekkszámra sürgősen fizessék be, mert elenkező esetben október havától kezdve részükre a közlöny további expedálását be fogják szüntetni. Az egyesület pénztárosa különben a hátralékosok részére névre szóló felhívást is ki fog küldeni. A tagsági díjak tehát sem a közlöny kiadóhivatalához, sem pedig a kamarákhoz nem küldendők, hanem kizárólag a fenti csekkszámra közvetlenül az egyesületi pénztárhoz.

Kihirdetett törvények:

az 1934. évi VI. t. c. a Budapesten 1931. évi november hó 28 napján kelt magyar-lengyel légiforgalmi egyezmény becikkelyezéséről,

az 1934. évi VII. t. c. a Budapesten 1933. évi január hó 13-án kelt magyar-német légiforgalmi egyezmény becikkelyezéséről.

az 1934. évi VIII. t. c. a Magyar Nemzeti Múzeumról,

az 1934. évi IX. t. c. az Országos Irodalmi és Művészeti Tanácsról.

az 1934. évi X. t. c. a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem szervezéséről,
 az 1934. évi XI. t. c. a középiskoláról,
 az 1934. évi XII. t. c. a Budapest székesfőváros közigazgatásáról szóló, 1930:XVIII. törvénycikk egyes rendelkezéseinek módosításáról,
 az 1934. évi XIII. t. c. az 1927:V. t. c. III. fejezetében foglalt önkormányzati háztartási rendelkezések hatályának meghosszabbításáról,
 az 1934. évi XIV. t. c. az 1934/35. évi állami költségvetésről,
 az 1934. évi XV. t. c. a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról alkotott 1931:XXVI. t. c.-ben a minisztériumnak adott felhatalmazás további meghosszabbításáról,
 az 1934. évi XVI. t. c. az ország Szent Koronája mindkét örék megválasztásáról,
 az 1934. évi XVII. t. c. a gyógyfürdőről, az éghajlati gyógyintézetekről, a gyógyhelyekről, az üdülőhelyekről és az ásvány és gyógyvízforrásokról szóló 1929: XVI. törvénycikk egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről,
 az 1934. évi XVIII. t. c. a hűtlenség szigorúbb büntetéséről,
 az 1934. évi XIX. t. c. a magyar tengeri kereskedelmi hajók személyzetének szolgálati rendtartásáról,
 az 1934. évi XX. t. c. a kereskedelmi és iparkamarákról szóló 1868:VI. t. c. némely rendelkezésének módosításáról,
 az 1934. évi XXI. t. c. Egyes közmunkák költségeinek fedezéséről, valamint egyes termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezetek hatékonyabb működésének biztosításáról.

Rendeletek :

15600/1934. I. M. sz. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjügye.
 5702/1934. M. E. sz. Az egyes magánjogi pénztartozások átértékeléséről szóló 1928:XII. t. c. 24. §-a értelmében alkotott felosztási alaphoz a jogosítottak között való felosztása előkészítése.
 1379/1934. P. M. sz. A részvénytársaságok és szövetkezetek egyesülésének illetékmentességéről szóló 1933. évi 1079. P. M. számú rendelet időbeli hatályának meghosszabbításáról.
 102.329/1934. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.
 112.000/1934. P. M. sz. A váltóilleték bélyegek.
 25.300/1934. I. M. sz. A telekkönyvben 1914. évi január hó 1. napja előtt kezdődő hatállyal bejegyzett jelzálogjognak telekkönyvi törlése.
 122.871/1934. K. M. sz. A váltók lebélyegzésénél történt változás.
 118.542/1934. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

7100/1934. M. E. sz. A gazdaadós hitelezői részére letétszámlára befizetett összegek felosztása és a gazdatartozásokra vonatkozó egyéb rendelkezések értelmezése, kiegészítése és módosítása.

2100/1934. P. M. sz. A védett birtokok főfelügyeletéről.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Jogélet „Szlovenszkon”. Most jelent meg nyomtatásban Grosschmid Géza dr. miskolci kir. közjegyzőnek a Magyar Jogászegyletben ez évi május hó 12. napján a fenti címen tartott értékes előadása, amelyet különben annak idején, az idei 5. szám-ban már részletesen méltattunk.

Jogtudományi közlöny (69. évf. 27—30., 32., 33. szám). A 27. számba első cikket írt Sichermann Frigyes dr. „A bírói gyakorlat változásának visszaható ereje” címen, s különböző javarészt kereskedelmi jogi tárgyú cikkeket írtak: Gold Simon dr., Nádas László dr., Vályi Lajos dr., Berczel Aladár dr. és Polgár Imre dr. A 28. számban Almási Antal dr. kúriai bíró méltatja Fürst Lászlónak a magánjog szerkezetéről írott kiváló művét megállapítván, hogy annak megjelenése a magánjog irodalmának igen öröndetes és fontos eseménye. Ennek a számnak szemle rovata foglalkozik a hagyaték képviselőjével s az állandósult bírói gyakorlatnak megfelelően megállapítja, hogy, amíg az örökösödési eljárás meg nem indult, a hagyaték képviselőjében bármelyik örökös felléphet, az eljárás megindulása után azonban az 1894. XVI. t. c. 90. §-ának utolsó bekezdése szerint a hagyatékot csak a hagyatéki bíróságtól kirendelt gondnok képviselheti. A 29. és 30. számok Löw Tibor dr. táblai tanácselnöknek a korlátolt felelősségű társaság ügyvezetésének ellenőrzése címen írott cikkét hozzák. A 29. szám Ügyvédi Közlöny című mellék lapja bőséges szemelvényeket közöl a Kir. Közjegyzők Közlönyében megjelent jegyzői magánmunkálatakból. A 30. számban cikket írt még ifj. Halász Miklós dr. „A bírói hatalom gyakorlásának szabályozása az új osztrák alkotmányban” címen. A 32. számban Supka Géza dr. „A magyar törvény multja” címen emlékezik meg a Corpus Juris 350 éves jubileumáról. Liebmann Ernő dr. pedig Posch Gyula, Baumgarten Nándor és Szladits Károlynak a Nemzetközi Jogi Egyesület konferenciáján előterjesztett jelentéseit ismerteti. A 33.

számot a debreceni és szegedi számok mintájára a pécsi jogászok irodalmi tevékenységének bemutatására tartotta fenn a szerkesztőség. Különböző polgári és büntetőjogi tárgyú cikkeket írtak a pécsi számba: Szabó Lajos törvényszéki elnök, Irk Albert egyetemi tanár, Balogh István dr. főügyész helyettes, Kelemen Mózes dr. ügyvéd, Bozóky Géza dr. egyetemi tanár, Stein Alfréd dr. ügyvéd. Még az Ügyvédi Közlöny címen megjelenő melléklap is pécsi szerzőktől, Koncwald Endre dr. táblai elnöktől, Büchler Dávid dr. és Gombos Ede dr. ügyvédektől hoz közleményeket s tovább szemelvényeket a pécsi ügyvédi kamara jelentéséből. Az egyes számok ezúttal is hozzák mellékletekként a különböző döntvénytári füzeteket.

Notariatszeitung (Az osztrák közjegyzők lapja 76. évf. 7—9 szám.) A 7. szám élén méltatja az osztrák igazságügyminisztérium vezetésében beállott azt a változást, hogy dr. Kurt Schussnig, aki egyébként Dollfuss kancellárnak az egész művelt világon őszinte részvét és mélységes megdöbbenést keltett meggyilkolása után a kancellári tisztséget is átvette, megvált az igazságügyminisztérium vezetésétől s helyét Egon Berger-Waldenegg, a stájer kapitányság vezetőjének volt helyettese, aki utóbb a külügyminiszeri tárcát is vállalta, vette át. Cikkeket írtak e számba dr. Hermann Just, dr. Guido Bruck, dr. Leo Mikocki, dr. Hans Gaaschoff, dr. Filipp Schimnek és mások. A 8. szám vezetőhelyen kegyeletteljes megemlékezést közöl Dollfuss kancellárról, megemlítve, hogy a bécsi közjegyzői kamara a július 27. napján tartott ünnepi gyászülésen áldozott a vértanú halált halt kancellár emlékének. A következő cikk részletesen ismerteti az 1934 április 24-iki új osztrák alkotmány törvény 3. cikkét, amely szerint az újonnan megállapított állami címert kell az osztrák közjegyzőknek hivatalos pecséteiken is használniuk. Úgy ebben, mint a 9. számban sok érdekes cikk jelent még meg, amelyek javarészt az osztrák jogrendszerben beállott változásokkal foglalkoznak. Más tárgykörből való dr. Prinz vezetőcikke a 9. számban, amely az iparjogosítványoknak elhalálózás esetén való átszállását tárgyalja. Mindhárom szám közöl még jogeseteket a legfelsőbb bíróság, a közigazgatási bíróság és a bécsi főtörvényszék gyakorlataiból, majd közjegyzői kari s egyéb közleményeket és könyvszemlét.

Magyar Jogi Szemle (XV. évf. 7. szám) Király Ferenc dr. ügyvédnek, a nemzetközi jogi egyesület XXXVIII. konferenciája karteljogi bizottsága előadójának a konferencián angol nyelven előterjesztett jelentése magyar szövegét közli vezető helyen e szám s folytatólag Schwarz Dénes dr. és Szabó Ferenc dr. önálló cikkeit. A Szemle rovat közleményei után következő Irodalom rovatban a magyar jogi irodalom újabb termékeinek egész sorozata nyer avatott tollakból kritikai méltatást. A főlapot az Előadások és a Külföldi Jogélet rovatok közleményei rekesztik be.

A mellékletekként ezúttal is megjelent különböző döntvénytári füzetek a 64., 65., 66. számú jogegységi polgári döntvények teljes szövege mellett bőséges jogeseteken át ismertetik különböző elvi kérdésekben a legújabb bírói gyakorlatot.

Notariatszeitung. (A csehszlovákiai német közjegyzők lapja 14. évf. 7—9. szám.) E számokba a közjegyzői gyakorlatot érintő s különösen az örökösödési jog részletkérdéseivel foglalkozó cikkeket írtak: Hans Frind dr., Oswald dr., Oskar Meister dr., Alfred Selmed dr., Emil Dorninger dr. Könyv és folyóiratok szemlék, joggyakorlat és egyesületi hírek adják még e számok további tartalmát.

Polgári Jog (X. évf. 7. szám.) „Pénz és hitel a világválság tükrében” címen Zerkovitz Zsigmond dr. „A lejárat vagy a fizetés napja” címen ifj. Nagy Dezső dr. írtak e számba külön cikkeket. Új joghatóságok címen egy közlemény foglalkozik a Magyar Nemzeti Banknak, a Pénzintézeti Központnak és az Országos Központi Hitelszövetkezetnek bizonyos állami funkciók ellátásában betöltött szerepével. A Jogalkotás rovat közleményei az újabb rendeleteket a Joggyakorlat rovatban pedig az újabb jogegységi döntvényeket s a felsőbb bíróságok fontosabb határozatait ismertetik. E rovatban a közjegyzői gyakorlatot különösebben érintő kérdés az özvegyi jog különböző terjedelmével kapcsolatos újabb bírói gyakorlatot méltató Goldberger József dr. tollából megjelent közlemény. A Pénzügyi Joggyakorlat rovat a közigazgatási bíróság újabb határozatait hozza. A Jogélet és Jogirodalom rovatok közleményei adják e szám befejező részét.

Magyar Törvénykezés. (1934 év 14—17. szám.) A gyakorlati jogászság részére elevenen szerkesztett folyóirat négy legújabb száma rendes beosztás szerint elsősorban a legújabban megjelent magánjogi és adóügyi vonatkozású rendeletek teljes szövegét, majd ügyes csoportosításban a legújabb bírói gyakorlat bőséges anyagát közli. A Forum és A szerkesztő postája című állandó rovatok az általános jogélet s az ügyvédi közélet számtalan ferdeségeit és kinövéseit maró szatirával ostorozzák. A Magyar Törvénykezés különben a legújabb számainak közlése szerint előfizetői részére havi nyolcvan fillértől nyolc pengőig terjedő befizetésekkel az egyik biztosító társaság bevonásával külön biztosító csoportot alakított, amelynek tagjaiul az előfizetők máris nagy számmal jelentkeztek.

Illetékügyi közlöny. (IX. évf. 4. szám.) „Néhány aktuális illetékügyi sérelem orvoslási módja” címen Hódy János ügyvéd írt e számba külön cikket. Folytatólag a Szemle, Illetékügyi rendeletek, Irodalom, Fontos tudnivalók és a Szerkesztői üzenetek közleményei következnek. Az utóbbi rovatban a szerkesztőség megállapítja, hogy külföldi adóssal szemben fennálló követelésre vonatkozó törlési engedély, amely belföldön lett kiállítva, a magyar törvények szerint 0.06%-os okirati bélyeggel látandó el s helyesen járt el az a közjegyző, aki a fel nem bélyegzett okíratra vonatkozólag a kiállító felek aláírásának hitelesítését megtagadta.

Joggyakorlat.

Különböző jogesetek a közvetlen közjegyzői gyakorlat köréből.

61. *A házasfelek vagyoni viszonyait a házasság felbontása esetére közjegyzői okiratban szabályozták s ebben arra is utaltak, hogy a hosszabb idő óta tartó különélés alapján a házasság felbontása iránt a pert a feleség fogja folyamatba tenni. A közjegyzői okirat azonban olyan adatokat, amely szerint a feleség részére juttatott értékeket csak abban az esetben kapja meg, ha férje ellen a H. T. 77. §. a) pontja alapján bontópert tett folyamatba s a házasság a férj hibájából s az ő vétkessé nyilvánítása mellett fel is bontatik, nem tartalmaz. Az okiratnak az a kitétele ugyanis, hogy a bontópert a feleség fogja a férj ellen megindítani, s hogy az okiratban részletezett részvények csak a bontóperben hozandó bírói ítélet jogerőre emelkedése után fognak a feleségnek kiszolgáltatni, nem tekinthető a házasfelek között kikötött olyan feltételnek, amely szerint a feleség az okiratban részletezett értékeket csak abban az esetben kapja meg, ha ő azok ellenében a bontópert megindítja s a házasságot fel is bontják. Ezek szerint a házastársak között csupán vitás vagyoni viszonyaiknak a házasság megszűnése esetére elhatározott rendezése érdekében létesült, közjegyzői okiratba foglalt egyesség nem érvénytelen s így annak a vagyonrendezésre és a nőtartásdíjra vonatkozó megállapodásait irányadóknak kell tekinteni. (K. P. III. 4883/1933.)*

62. A Pp. 315. §-a értelmében *közokiratnak a törvényben meghatározott kellékek fennforgása esetén teljes bizonyító ereje van s erre való tekintettel a bírói szabad mérlegelés alól ki van vonva, de csak annyiban, amennyiben ellenbizonyítás következtében ki nem derül, hogy a közokiratba a felek nyilatkozata tévesen lett írásba foglalva. Abból a tényből, hogy a közjegyző az okiratot a felek előtt felolvasta és megmagyarázta, még nem vonható következtetés arra, hogy a felek a téves írásbafoglalást felismerték. Nem vonható erre következtetés különösen arra való tekintettel, hogy a közjegyző az ügyletet a valóságtól eltérően adásvételnek belekeverésével összebonyo-*

lította. Az ügylet tehát abban az esetben, ha tévesen foglalták írásba, nem válik érvénytelenné még akkor sem, ha az okiratba foglalás az ügylet érvényességi kelléke. (K. P. 3220/1933.)

63. A házastársak jogosultak megállapodni abban, hogy a házasság tartama alatt közösen szerzett vagyontárgyak egészben és kizárólag az egyik házastárs illessék meg. Az ilyen megállapodást azonban az 1886. évi VII. t. c. 22. §-ának a) pontja szerint *közjegyzői okiratba* kell foglalni. (K. P. III. 2876/1933.)

64. A házastársak között létrejött azt a jogügyletet, amelynek érvényességéhez az 1886. évi VII. t. c. 22. §-a szerint *közjegyzői okirat* szükséges, ha az ügylet teljességbe is ment, a házastársak s annál kevésbé örökösök, sikerrel meg nem támadhatják. (K. P. I. 3574/1933.)

65. A házastársak között *közjegyzői okiratba* foglalt egyességgel megállapított nőtartásdíj, ha a törvényben megszabott előfeltételek fennforognak, felemelhető, vagy leszállítható. A házastársak azonban jogosultak a felemelést, vagy leszállítást egyességgel kizárni. (K. P. III. 3959/1933.)

66. A nőtartás kérdésében a házastársak a Pp. 90. §-a értelmében szabadon rendelkezhetnek. Az állandóan követett bírói gyakorlatban megnyilvánuló jogszabály szerint ebben a jogszabályban benne foglaltatik az is, hogy a házastársak a megállapított tartásdíj felemelését, vagy leszállítását biztosító törvényes jogokról joghatályosan lemondhatnak. A nőtartásdíj összegét a házastársak *közjegyzői okiratban* állapították meg s ezzel szemben a kir. Kuria a férj olyan levélbe foglalt nyilatkozatára, amelyben félre nem érthető lemondás van arról, hogy a felesége részére megállapított tartásdíj összeg változás alá ne eshessen, az 1886. évi VII. t. c. 22. és 23. §-aira utalással a közokirati kényszert meg nem állapította. (K. P. III. 1787/1934.)

67. A kölcsönszerződés, amennyiben az házastársak között *közjegyzői okiratba* foglalva nincs, eredetileg semmis és érvénytelen s akkor sem válik érvényessé, ha az egyik fél a teljesítést elfogadta. (K. P. I. 5886/1933.)

68. *Ha a házastársak között létrejött kölcsönügylet közjegyzői okirat hiányában érvénytelen, az a házastárs, aki a kölcsönt a másiktól kapta, azt az eredeti állapot helyreállításaként visszaszolgáltatni tartozik. (K. P. I. 3715/1933.)*

69. Az 1894. évi XVI. t. c. 114. és következő §-aiban szabályozott eljárás nem mellőzhető abban az esetben, ha az örökösök a túlterhelt hagyatékot valamennyien visszautasították. Bár a hagyatéki tárgyaláson a kir. kincstár jogügyi igazgatóság képviselője a kir. kincstár szállományi igényét a hagyatékra bejelentette, a hagyatéki bíróság jogszabály ellenesen járt el, amikor minden további eljárás mellőzésével a hagyatékot a kir. kincstárnak adta át. (Gyulai tszék. Pk. I. 1522/1934.)

70. Az 1894. évi XVI. t. c. 124. §-a kimerítően felsorolja azokat a hagyaték átadása, vagy perreutasítás tárgyában hozott megelőző végzéseket, amelyek ellen külön felfolyamodásnak helye van. A közjegyzői letétbe helyezett váltók és egyéb okiratok letéti kezelésével felmerült díjakat megállapító végzés a most hivatkozott törvényszakaszban felsorolt végzések közé nem tartozik. A felfolyamodási bíróság azonban a felfolyamodást mégis érdemben bírálta el méltányossági okból, mert időközben a hagyaték átadó ellen benyújtható felfolyamodás határideje lejárt. (Bajai tszéki kirendeltség Pkf. 12592/1933.)

71. Ha az osztályrabocsátás akként történik, hogy az e tárgyban létrejött megállapodásokat magában foglaló közjegyzői okiratot csatolnak, ezzel az okirattal kapcsolatos díjak és kiadások megállapítására a hagyatéki bíróság nem illetékes s e tekintetben a felek, ha köztük a díjazás kérdésében vita merült fel, a közjegyző személyes bírósága előtt a 60600/1926. I. M. rendelet 38.—44. §-ai szerint folyamatba teendő külön eljárást vehetik igénybe. A hagyatéki bíróság az osztályrabocsátási ügyben megállapított költségeket csak abban az esetben illetékes megállapítani, ha az osztályrabocsátás külön jegyzőkönyvben történik. (Bajai tszéki kirendeltség Pkf. 10417/1934.)

72. Az örökhagyó végrendeletében az egyik örökösétől örökölt ház eladási árából bizonyos összeg kamatai tekintetében akként rendelkezett, hogy azok egy másik egyén javára helyeztessenek valamely pénzügyintézetnél letétbe. A felfolyamodási bíróság ezt az egyént hagyományosnak minősíti s megállapítja, hogy a készpénzhagyományost az örökösödési eljárással felmerült közjegyzői díjak nem terhelik, mert ezeket a díjakat a 60600/1926. I. M. rendelet 28. §-ának 2-ik bekezdése szerint csak az örökösök, a köteles részre jogosítottak és az ingatlan ha-

gyományosok kötelesek viselni. (Bajai tszéki kirendeltség Pkf. 12592/1933.)

73. A kir. közjegyző végrendeletet hirdetett ki, leltározást foganatosított, ezekért a ténykedéseiért járó díjait azonban az iratoknak a hagyatéki bírósághoz való betérjesztése alkalmával nem számította fel. A felszámítást a póthagyatéki eljárás rendjén utólag eszközli, a felfolyamodási bíróság azonban megállapítja, hogy ha a kir. közjegyző az ügyiratok betérjesztésekor a díjait fel nem számította, ezeknek a díjaknak utólagos felszámítása helyt nem foghat. (Gyulai tszék Pkf. I. 1728/1934.)

74. A 60600/1926. I. M. rendelet 24. §-ának utolsó bekezdése értelmében a közjegyző ha pótdíjat számít fel, azt köteles a betérjesztő jelentésben külön meg is indokolni. A kir. közjegyző betérjesztő jelentésében azonban a pótdíj felszámításáról még említést sem tesz, annál kevésbé indokolta a felszámítás jogszerűségét s így a felfolyamodási bíróság a pótdíjat a felszámítás indokolásának hiánya miatt teljes összegében törölte. (Gyulai tszék Pkf. II. 1251/1934.)

75. Az 1918. évi XII. t. c. 1. §-a alapján kibocsátott 60600/1926. I. M. rendelet 44. §-a szerint, ha a közjegyző és a fél között a díjszabás tekintetében vita merül fel, mindkettő kérhetik a közjegyző székhelye szerint illetékes járásbíróságnál a díj megállapítását. E szerint a törvényes rendelkezés szerint az esetleg túlfizetett díjtöbblet visszatérítés iránt való igény is erre a külön eljárásra van fenntartva, az rendes bírói úton nem érvényesíthető, ezt a körülményt a Kuria hivatalból vette figyelembe s a pert hatáskör hiánya okából megszüntette. (K. P. VI. 5448/1933.)

76. A közjegyzői okirat alapján elrendelt végrehajtás kérdésben felfolyamodásnak helye van, mert a Ppé. 39. §-ának az az utalása, hogy ilyen esetben végrehajtás megszüntetési pernek van helye, a felfolyamodást ki nem zárja s a két jogorvoslat párhuzamos igénybevételét a Ppé miniszteri indokolása határozottan lehetővé teszi. (K. Pk. V. 6645/1933.)

77. A Pp. 770. §-ának 3-ik bekezdése értelmében az ellenfél felhívásának és a bíróválasztás közlésének kir. közjegyző, vagy járásbíróság útján kell történnie, ennek az alakszerűségnek hiánya azonban a választott bíróságnak nem érvényességi akadálya. A közlés és felhívás hitelessége hiányának követke-

ménye ugyanis csupán az, hogy ily közlésre és felhívásra a felhívott a Pp. 772. §-ában meghatározott jogkövetkezmények terhe alatt választott bíróját közölni nem köteles. Ha azonban a felhívott a magánúton történt felhívásnak eleget tesz s az ellen a felhívó fél sem tett annakidején kifogást, a szóbanlevő alakszerűségi hiánynak anyagi jelentősége már nincs. (K. P. IV. 4310/1933.) *

Illetékjog.

47. A végrendeleti végrehajtó az örökösöknek kiszolgáltatott örökösük után járó örökösödési illetékért kezességgel nem tartozik. (6880/1934. Közig. bir.)

48. Kiskorúakkal kötött ingatlan adásvételi szerződés árvaszéki jóváhagyás nélkül érvénytelen, az után tehát illeték nem követelhető. (1922/1934. Közig. bir.)

49. Az ajándékozás után kiszabott illeték nyilvántartásba vétele nem tagadható meg azon a címen, hogy a szerzés után az illetéktörvények értelmében részben visszterhes ingatlan vagyónátruházási illeték volt kiszabandó. (4560/1934. Közig. bir.)

50. A szülő által még életében kielégített gyermek, ha a szülője hagyatékából már nem örökölt, örökösödési illetékkel meg nem terhelhető, s ha kielégítése nagyobb értékkel történt is, mint a törvényes örökrészenek mértéke, a többlet után sem tartozik testvérei közötti ajándékozási illetéket fizetni. (3694/1934. Közig. bir.)

51. A jogérvényesen létrejött és fogamatba vett ingatlan adásvételi szerződés után kiszabott illeték törlése nem igényelhető azon a címen, hogy az ingatlant az eladó hitelezői elárvereztették. (9634/1932. Közig. bir.)

52. Az az örökös, aki az atyai hagyaték felett való osztály során örökrészeről annak ellenében mond le, hogy ezen örökrészenek megfelelő értékét az anyai hagyatékából fogja megkapni, az atyai hagyatékából reá eső érték után is örökösödési illetéket tartozik fizetni s ez nem törölhető azon a címen, hogy az anya vagyontát időközben elárverezték. (4520/1932. Közig. bir.)

53. A biztosítéki jelzálogjog alkotásába beleegyező nyilatkozat a megkívánt egyéb feltételek fennforgása esetén is csak akkor esik a kedvezményes 5 pengős illeték alá, ha a jelzálogjog értékpapirban kifejezett követelés biztosítására szolgál, a váltókból származó követelés biztosítását célzó jelzálogjog alapításába beleegyező nyilatkozat ellenben 0.50 + 0.10% illetékezés alá esik. 1812/1933. Közig. bir.)

54. Az illetékmentesség a vételárhátralékkal egyidejűleg bekebelezett kamathátralék tőke és költségbiztosíték erejéig szerzett jelzálogjog telekkönyvi bejegyzésre is kiterjed. (18540/1933. Közig. bir.)

*) A 61—77 számok alatt közölt határozatokra vonatkozó külön megjegyzéseinket e közlöny októberi számában fogjuk közölni.

Szerkesztői üzenetek.

G—A. 37679/1933. I. M. rendeletben maga az igazságügy-miniszter foglalt állást az ellen, hogy a közjegyzők szakképzett helyettesek helyett csupán anyagi okokból nyugdíjas közalkalmazottakat fogadjanak fel. Elismerjük, hogy manapság az anyagi kérdés sem az utolsó, azonban annál a teljes tájékozatlanságnál fogva, amellyel a nyugdíjas bírák közjegyzői ügyekben rendelkeznek, a kívánatos agilitásnak azon hiánya következtében, amely a nyugdíjra rászolgált egyéneknél természetes okokból megvans a képzett helyetteseknél is redukált igényekre tekintettel a nyugdíjas bírák ma már olcsó munkaerőknek sem tekinthetők. Mindezekon felül pedig a kari szolidaritás és az állástalan helyettesek érdekeit tekintő szociális felfogás — ha nem is volna erre nézve miniszteri utasítás — akkor is arra kell utalják azokat a sajnos egyre ritkuló számú közjegyzőket, akik helyettést tarthatnak, hogy irodájukban elsősorban állástalan helyettést alkalmazzanak.

—r—ő. A magyar közjegyzői kar már az 1894. évi XVI. t.-c. megalkotása után azonnal s egyértelműen az örökösödési bizonyítványos eljárás ellen foglalt állást. Ha helyes volt ez az álláspont akkor, aminthogy kétségen felül helyes volt, a jogkereső közönség általános érdekeivel igazoltan is helyessé lett a 34800/1928. I. M. rendelet következtében, amely szerint közjegyzői díj bizonyos kisebb redukcióval abban az esetben is jár, ha a felek örökösödési bizonyítványt kérnek. Ilyen körülmények között azt, hogy az egyik közjegyző a másik közjegyző illetékessége alá tartozó hagyatéki ügyben örökösödési bizonyítványt kérjen, sehogyan sem helyeselhető illojalis logikátlanságnak tartjuk, aminthogy ilyen esetekről eddig nem is igen szereztünk tudomást.

P. J. A hagyatéki bíróság a 60600/1926. I. M. rendelet 28. §-a első bekezdésének helyes értelmezése szerint hivatalból és végrehajtás terhe alatt nem kötelezheti a közjegyzőt arra, hogy azt az összeget, amelyet a felek a megállapított díjösszegegen felül esetleg fizettek, a feleknek visszafizesse. Ez a visszafizetésre kötelezés megfelelően a budapesti s tudomásunk szerint a legtöbb hagyatéki bíróság gyakorlatának, csupán a felektől előterjesztett külön kérés következtében foghat helyet. — A közokirati kényszerre vonatkozó törvényes rendelkezések s különösen az 1886. VII. t. c.

22. §. *a-c.* pontjainak kijátszása tekintetében eddig a zugirászok s a községi jegyzők fejtettek ki különleges tevékenységet. Ügyvédekkel kapcsolatosan ily irányú ténykedésekről nem igen hallottunk, aminthogy ezt az előkelő etikai nivón álló magyar ügyvédi kar tagjairól fei sem tételezhetjük. Ha tehát mindenben megfelel a valóságnak az a közölt eset, hogy egy ügyvéd a férj nevében keresetet indít a feleség ellen az utóbbi nevében álló ingatlan fele részének tulajdona iránt s e perében hozott mulasztási ítélet alapján kebelezteti be a tulajdon jogot a férj javára s ha az eset körülményeiből — mert hiszen itt ezen van a hangsúly — megállapítható, hogy ennek a perlési virtuozitásnak a közjegyzői út kikerülése volt a célja, aminek bizonyítása nehézségbe szintén nem ütközhet: úgy nyugodtan bocsátható az ügyvédi fegyelmi bíróság megállapítására az a kérdés, hogy a fenti ténykedés az ügyvédi hivatással általánosságban s különösen az 1874. XXXIV. t. c. 68. §. *a)* pontjának rendelkezéseivel összeegyeztethető-e.

G. I. Beküldött levelére megállapítjuk, hogy a fegyelmi bíróságnak állásvesztésre vonatkozó ítéletét a Kuria hatályon kívül helyezte. Ezt különben annak idején a napi sajtó közölte. Egyébb rekriminációk tekintetében a válaszádat későbbi időpontra tartjuk fenn.

Többeknek. Nyomatékos figyelmet kérünk ennek a számunknak Joggyakorlat rovatára. Kissé túlsoknak találjuk azt a birói kioktatást, hogy mit lehet és hogyan kell közokiratba foglalni. Az ott közölt esetektől eltekintve a napi sajtóban olvastunk legújabbán arról, hogy közhivatali állás megszerzése ellenében fizetési kötelezettség vállalását közokiratba foglalták s hogy továbbá egy színművész egy éven belül esedékessé váló fellépti díjait közokiratba foglalt „adás-vételi szerződéssel“ eladta. Ezek a felületes egyéni felfogások és túl lenge jogi koncepciók az okirat szerkesztőjén át felette alkalmasak általános következtetések levonására, amivel e foglalkozási ággal szemben elfogadható ok nélkül is tapasztalt jóindulat bizonyára nem fog késlekedni. A nonum prematur in annum elve nemcsak a költői művekre, de minden komoly és felelősségteljes emberi ténykedésre is áll s a mindenható anyagi érdekeken felül áll még a hivatás komolyságának normája. Ehhez természetesen a pályára való komoly előkészülés s megfelelő szakszerű gyakorlatban kifejecesedett jogi felfogás és szakjudicium szükséges. Ezt azonban egy magában a kinevezés tényével elsajátítani még nem lehet.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el (Budapest, VI., Andrassy-ut 50. kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.